

Gazi Üniversitesi
Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Velî
Araştırma Merkezi

TÜRK KÜLTÜRÜ
ve
HACI BEKTAŞ VELÎ
Araştırma Dergisi
Research Quarterly

Bahar
Spring 2007/41

Makedonya Ohri Arşivi Türkçe Yazmalar Kataloğu

Catalog of Macedanio Ohri Archieve Turkish Manuscripts

Yaşar AYDEMİR* - Abdulkadir HAYBER**

Özet

Bugün Makedonya sınırları içinde bulunan Ohri, eski bir Osmanlı şehridir. Bu topraklarda bize miras kalan elyazması birçok eser mevcuttur. Makalemiz Ohri Devlet Arşivi'nde bulunan Türkçe el yazması eserlerin tasnifi, numaralandırılması ve kataloğunu konu alır.

Anahtar Kelimeler: Makedonya, Ohri, El yazması, Katalog

Abstract

Ohri which is a part of Makedonia today is an old Ottoman city. There are many manuscript bequeathed to us. This article includes the catalog, classification and notation of Turkish manuscripts in Ohri State Arhive.

Key Words: Macedonia, Ohri, Manuscript, Catalog.

Balkanların dünü ve bugünü Türkleri ve Türk kültürünü yakından ilgilendirmektedir. Dün, Osmanlı dönemi Türk coğrafyası içerisinde yer alan ve "sarayın bahçesi" denilecek kadar yakın olan Balkanlar, bugün, büyüklü küçüklü devletlerin bulunduğu ölkemize yakın bir coğrafyadır. Türkiye topraklarının da bir bölümünün bu coğrafyada bulunduğu göz önünde bulundurulursa, Balkanların bizim için taşıdığı önem kendiliğinden ortaya çıkar.

Osmanlı yönetim geleneğinin, devleti temsil eden zevatın etrafında kültürün taşıyıcısı olan sanatçılara yer vermesi, belli şehirleri kültür merkezi hâline getirmiştir. Balkanlarda da neredeyse her bir şehir bir kültür merkezi hâline gelmiş-

* Doç. Dr. Gazi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Öğretimi Bölümü.

** Yard. Doç. Dr. Gazi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Öğretimi Bölümü.

tir. Âşık Çelebi'nin "Prizren'de çocuk doğsa adından önce mahlasın koyarlar", "Priştine'de çocuk doğsa diviti belinde doğar" (Kılıç, 1994: 482; İsen, 1997: 144-145) ifadeleri bölgedeki kültürel ortamın zenginliğini göstermesi açısından önemlidir. Sadece 1392 yılında Yıldırım Bâyezid döneminde Türk yönetimine giren bugünkü Makedonya'nın başkenti Üsküp'te çok sayıda tarihî şahsiyet yetişmiş, bir o kadar da şair çıkmıştır. Yalnızca tezkirelerde Üsküplü olduğu belirtilen 19 divan şairi vardır (İsen, 1997: 133).

Balkanlar, Türk kültür coğrafyası oluşunun yanında, siyasî bakımdan da önemli bir konuma sahiptir. Bu açıdan bakıldığında, Balkan ülkeleri arasında Makedonya'nın Türkiye için ayrı bir yerinin olduğu görülür. Makedonya, yüzölçümü ve nüfusu bakımından küçük bir devlet olmasına rağmen, Türkiye açısından fevkalade bir öneme sahiptir. Bu ülkenin Yunanistan, Arnavutluk, Bulgaristan ve dünkü Yugoslavya topraklarında Sırbistan ve Kosova ile sınırları bulunmaktadır. Nüfusu üç milyona yaklaşan Makedonya'da yüz bin kadar Türk ve Türklerle beraber bir milyondan fazla Müslüman halk yaşamaktadır. Hıristiyan tebaanın büyük bir çoğunluğu Ortodoks'tur. Hatta buranın, Ortodoksluğun menşei ve buna bağlı olarak kültür bakımından merkezi durumunda olduğunu söylemek yanlış olmaz

Türk kültür coğrafyasındaki Makedonya'nın kültürel varlığımız bakımından önemi, yüzlerce yıllık bir geçmişten gelen birikime dayanmaktadır. Bunlardan ilki, "taşınamaz" olduğu için Türklerin, oranın insanlarına emanet ettiği mimari eserler; ikincisi ise "taşınır" olmasına rağmen taşıyamadığımız, insanlığın yüzkarası savaşların etkisiyle, her şeyimizle birlikte oralarda yaşayan insanlara emanet ettiğimiz kitaplıklar dolusu el yazması "nadide" eserlerdir. Şüphesiz bunlar, sadece Makedonya'da bulunmuyor. Bosna Savaşları'nda Sırpların yakıp yıktıkları kütüphaneler, Macaristan'da ve Bulgaristan'daki kütüphanelerde korunduğunu bildiğimiz Türkçe yazma eserler bunlardan sadece birkaçıdır.

Yirminci yüzyılın başlarına kadar faaliyetlerini sürdüren Üsküp'teki "İsa Bey Medresesi"nin kütüphanesinde beş bin kadar Türkçe el yazması eserin bulunduğu bilinmektedir. Buna Türk kültürünün ürünü olan Arapça ve Farsça eserleri de dahil ettiğimiz zaman bu rakam birkaç katına çıkar. Türklerin Balkan Savaşları ile bölgeden çekilmesinden sonra, yüzyıl içinde sıcak çatışmalara sahne olan Makedonya'da diğer kültür varlıkları gibi Türkçe el yazması eserlerin de zarar gördüğü ve dağıldığı muhakkaktır. Bu topraklarda doğup büyüyen Yahya Kemal Beyatlı'nın:

*Üsküp ki Yıldırım Bâyezîd Hân diyândır
Evlâd-ı Fâtihân'a onun yâdigândır
Fîrûze kubbelele bizim şehrimizdi o:
Yalnız bizimdi çehre ve rûhuyla bizdi o
Üsküp ki Şardağında devâmıydı Bursa'nın
Bir lâle bahçesiydi dökülmüş temiz kanın (Beyatlı, 1989: 71-72).*

mırsalarıyla başladığı şiirine, "Kaybolan Şehir" adını vermesi, bu açıdan da son derece anlamlıdır.

Tito Yugoslavya'sı zamanında, talanlardan artakalan eserlerin bir kısmı Üsküp, Manastır, Ohri gibi belirli merkezlerde toplanmıştır. Bunu, ileriki yıllarda özel elerde bulunan yazma eserlerin toplanması takip etmiştir. Toplanan eserlerin "sakıncasız" olarak vasıflandırılanları, fethedildiği gündən beri aynı zamanda önemli bir Türk kültür merkezi olan Üsküp'te, bir kütüphaneye ait bölümde toplanmıştır. Önceleri "Halk ve Üniversite Kütüphanesi" olarak isimlendirilen ve sonraları aynı zamanda "Millî Kütüphane" ismi de verilen Üsküp'teki bu kütüphanede bulunan el yazması eserler, diğerlerine kıyasla daha iyi korunmakta ve eserlerin gerekli bakımları kısmen yapılmaktadır. Burada bulunan el yazması eserlerin bir kısmı üzerinde kütüphanecilik açısından hiçbir işlem yapılmamıştır. Arapça, Farsça ve Türkçe el yazması eserler karışık olarak çelik raflarda yer almaktadır. Ayıklanarak tasnif edilmemiş olanların Manastır, Ohri ve benzeri kültür merkezlerinden ve öteki il arşivlerinden geldiği, üzerlerindeki eski kayıtlardan anlaşılmaktadır.

İki yıldır Makedonya'daki Türkçe el yazması eserler üzerinde yaptığımız katalog çalışmalarını henüz tamamlayamadık. Onun için Makedonya'daki Türkçe el yazması eserlerin bütünü hakkında tam ve sağlıklı bir bilgi veremiyoruz; fakat bu cümleden olmak üzere, bazı durumları belirtmenin yerinde olacağını düşünüyoruz.

- 1) Türkçe el yazması eserlerin büyük bir kısmı Üsküp'te, yukarıda da adı geçen kitaplıkta toplanmıştır.
- 2) Son zamanlarda Üsküp'te kurulan ve "İsa Bey" in adını taşıyan özel İslami Bilimler Fakültesi Kitaplığı'nda 104 eser bulunmaktadır. Bunların üzerinde yapılan çalışmalar tamamlanmıştır.¹
- 3) Makedonya'daki önemli Türk kültür merkezlerinden olan Manastır'daki kitaplıklarda ve arşivlerde el yazması Türkçe eser görülmemektedir. Bugün müze olarak kullanılan ve Atatürk'ün de okuduğu "Askerî İdadî" nin kütüphanesinde sadece dört adet Türkçe el yazması eser vardır. Bilindiği gibi bu müzede Atatürk'e ait bir bölüm bulunmaktadır.
- 4) Şu andaki durumu itibarıyla Ohri, yazma eserler bakımından Üsküp'ten sonra en önemli merkezdir.

Yukarıda bazı yönlerine işaret edildiği gibi Ohri, Makedonya'da çok önemli bir ildir. Bu şehir, aynı adı taşıyan büyükçe bir gölün kenarında bulunur. Aynı gölün sahilinde Struga adını taşıyan önemli bir şehir daha vardır. Struga'da geleneksel "Milletlerarası Şiir Şöleni" yapıldığı için, bu şehir bilinmektedir. Ohri Gö-

¹ Buradaki eserler hakkında bilgi için (Aydemir-Hayber, 2004).

lû'nün bir tarafından kaynarak gölün ortasından akan Dirim Irmağı, Struga'da, gölden ayrılarak akışını sürdürür. Ohri Gölü'nde Makedonya ve Arnavutluk'un sınırları vardır ve göl, eskiden beri bir çeşit alabalığıyla ünlüdür. Bu yönüyle Ohri, aynı zamanda bir turizm merkezidir.

Evliya Çelebi Ohri'nin güzelliğine ve taşıdığı özelliklere dikkati çekmiş; havası ve suyunun güzelliği yanında, kadın ve erkek güzellerinin de çokluğundan, hepsinin gümüş tenli ve nazik endamlı oluşundan bahsetmiştir. "Meyveleri" başlığı altında da dokuz çeşit ayvası, 24 çeşit elma ve 24 çeşit armudunun sicillerde kayıtlı olduğunu belirtmiştir (Zıllıoğlu, 1985: 463-464).

"Makedonya'nın incisi" olarak vasıflandırılan Ohri ve çevresinin tabii güzelliklerini, millî edebiyatın öncülerinden Ebûbekir Hâzım Tepeyran (1864-1947) da bir hikâyesinde: "Gayet lâtif zümrütler ortasına pek mâhirâne yerleştirilmiş beyaz bir elmas-pâre gibi yeşil, mürtefî dağlar arasında tekevün etmiş olan Ohri Gölü mevkiinin her türlü letâfeti, saf, berrak suları, câ-be-câ açık, koyu mâi hâleleri; müşa'şa'a serv-i sîmînleri nazar-rübâ akisleriyle hakikaten temâşâsına doyumaz bir belde-i tabiattır." (Hayber, 1988: 107-108) şeklinde anlatır.

Tabiat güzelliklerinin yanında, eski zamanlardan beri mimari eserleriyle de ünlü olan bu şehirde farklı kültürleri yansıtan eserlere rastlanmaktadır. Yine Evliya Çelebi, tarihî eserlerinden söz ederken: 17 cami, 17 mahalle mescidi, 400 adet ağa ayan sarayı ve diğer evleri, iki adet bilgin medresesi, bunlardan başka 7 sıbyan mektebi, üç adet hanı, iki adet özel ve umum hamamı, 150 adet dükkânın bulunduğu çarşı ve bezestani; 7 adet mükellef ve müzeyyen, ilim sahiplerinin toplandığı kahvehanelerinin varlığından bahis açmıştır (Zıllıoğlu, 1985: 462-463). Ortodoks mezhebinin merkezi olarak kabul edilen Ohri'de çok sayıda tarihî kilise de bulunmaktadır. Bu kiliselerde bulunan tarihî eserlerin yanında, bizzat kiliselerin yapıları ve Hıristiyanlıkla ilgili sayısız duvar ve tavan resimleri vardır. Bunların bozulmaması için, Ohri Gölü'nün su seviyesinin aynı kalmasına özen gösterilir. Göl suyunun seviyesi, Struga'da gölü terk eden Dirim Irmağı'nın taşıdığı suyun düzeni ile dengelenir.

Öncelikle Slavların kullandığı Kril alfabesini icat eden Kril ve Metodi kardeşlerin, Ohri'de yaşamış olan iki Ortodoks din adamı olduğu bilinir. Ohri'nin Ortodoks mezhebinin merkezi olması da bu iki kardeşe bağlıdır.

Tabiat güzellikleri içinde tarihî evleriyle, kiliseleriyle ünlü olan bu şehirde de hâlâ Türk nüfusu bulunmaktadır. Türk nüfusu günden güne azalmakla birlikte; Türk kültürünün cami, tekke ve benzeri mimari eserleri başta olmak üzere, taşınmazları ve Üsküp Devlet Arşivi'ne bağlı olan Ohri Arşivi'nde el yazması eserleri bulunmaktadır. İmparatorluk Türkiyesi'nde bu çevrede faaliyet gösteren medrese, tekke ve camilerde bulunan el yazması eserlerin bir kısmının sonradan Üsküp'teki kütüphaneye taşındığı, kitapların üzerindeki kayıtlardan anlaşılmaktadır. Son zamanlarda, incelenmek üzere Ohri Arşivi'nden Üsküp Arşivi'ne gönder-

rilen paketlerde bulunan Türkçe el yazması eserler, sayıca fazla değildir. Bu paketlerde bulunan eserler tasnif edilerek incelenmiş ve Türkçe olanları gereken bilgilerle hazırlanan kataloğa girecek şekilde tamamlanmıştır. Bunlar hâlen Üsküp Devlet Arşivi'nde bulunmaktadır.²

Ohri'de bulunan eserler, Ohri Devlet Arşivi'nde toplanmıştır. Bunlar üzerinde arşiv yetkililerince yapılmış herhangi bir çalışma yoktur. Eserler, kolilere gelişi güzel doldurulmuştur. Arşivde bu eserlerin herhangi bir kaydı da yoktur. İnceleme imkânını bulduğumuz eserlerin durumu ve özelliklerini şöyle sıralamak mümkündür.

- 1) Eserler koliler içerisinde, gelişi güzel atılmış ve tozdan ele alınamayacak kadar kötü durumda bulunmaktadır.
- 2) El yazması ve matbu eserler, kutular içerisinde karışık olarak muhafaza edilmektedir.
- 3) Göl kenarında olan Ohri şehrinin arşivinde gerekli önlemler alınmadığı için eserlerin bir kısmı; nemden ciddi olarak etkilenmiş, kâğıdı birbirine yapışmış, mürekkebi dağılmış durumdadır.

Ohri Arşivi'nde yaptığımız çalışmada, önce matbu ve el yazması Arap harfli eserler ayıklanmış, sonra Arapça, Farsça ve Türkçe el yazmaları ayrılarak farklı kutulara konmaları sağlanmıştır. Katalog için üzerinde çalışılan buradaki Türkçe el yazmaları tozundan temizlenerek gerekli işleme tâbi tutulmuş, geçici birer numara verilerek ötekilerden ayrılmaları sağlanmıştır.

Ohri Arşivi'nde inceleme ve ayırma imkânını bulduğumuz kutulardan telif ve tercüme, 105 adet Türkçe el yazması eser ortaya çıkmıştır. Taşıdıkları özellikler ve fizikî durumları bakımından bu eserlerin tasnifi aşağıdaki gibidir:

- A- Anlatım şekline göre:
  - 1) Manzum olanlar: 24
  - 2) Mensur olanlar: 74
  - 3) Manzum-Mensur karışık olanlar: 7
- B- Fizikî durumuna göre:
  - 1) Tam olanlar: 69
  - 2) Eksik olanlar: 36
- C- Konularına göre :
  - 1) Divan: 3
  - 2) Mesnevi 7

² Üsküp'e gönderilen paketlerdeki Türkçe el yazması eserler Ohri Arşivi'ndekilerin dışında tutulmuştur.

- 3) Fetva: 11
- 4) Şiir mecmuası: 10
- 5) Risale mecmuası: 17
- 6) Lügat: 5
- 7) Gramer vb.: 6
- 8) Şerh: 6
- 9) Tıp-sağlık: 4
- 10) İlm-i hâl: 3
- 11) Dinî-Menkabevî halk hikâyesi: 3
- 12) Diğerleri: 30 (Bunlar genellikle dinî-tasavvufi konularda; telif, tercüme mensur metinlerdir).

Ülkemizde yapılan araştırma, inceleme ve yayınlarda şimdiye kadar Makedonya'daki eserlerin varlığı dikkate alınmamıştır. Büyük bir çoğunluğu Üsküp'e nakledilmesine rağmen, Ohri Arşivi'nden çıkan Türkçe el yazması eserler; tarih, edebiyat, sosyoloji, ilahiyat gibi alanlarda çalışanların araştırmalarında yer alamamıştır. Bütün bunlar dikkate alındığında, bu eserlerin "Makedonya Kataloğu"nda bir araya getirilmesiyle önemli bir boşluk doldurulmuş olacaktır.

Taşınabilir kültürel mirasımız; Kosova, Irak vb. yerlerdeki kütüphanelerde bulunan eserlerimiz üzerindeki tehlikelerde olduğu gibi, sürekli yakılıp yıkılma, talan ve kaybolma tehlikesi altındadır. Nitekim Üsküp'te korunduğu belirtilen kütüphanede, fişlerde kaydı olmasına rağmen varlığına rastlanamayan eserlerin bulunduğuna şahit olduk. Bu kayıpları rastlantı ile açıklama hayli zordur. Katalog çalışması için devletlerarası ilişkilerle izin alınan ve zor şartlarda çalışma imkânı elde edilen bu yerlerde bir eserin kendiliğinden kaybolmasını düşünmek mümkün olmasa gerektir. Bu tür üzücü durumlarla karşılaşmamak için, gurbet-tekî kültür varlığımızın önemli bir kısmını oluşturan el yazması eserlerimize sahip çıkılması gerektiğine inanıyoruz.

Çalışmamızda genel olarak Millî Kütüphane tarafından hazırlanan katalogların usulüne uyulmuş ve kütüphane numarasından sonra kitabın yazarı, kitabın adı, kitap metninin başı ve sonu, varsa müstensihî, yazım yeri, yazım tarihi, varak sayısı, ölçüleri, satır sayısı, varsa tezhibî, cilt özelliği ve eser hakkında genel bilgiler verilmiştir. Metnin başı ve sonunda yer alan Arapça metinler, asıllarına uygun olarak; metin harekeli ise harekeli, harekesiz ise de harekesiz olarak alıntılanmıştır. Hatta bazı metinlerin bir kısmı harekeli, bir kısmı da harekesizdir. Daha sağlıklı olur düşüncesiyle eserlerin baş ve son kısımlarından aldığımız örneklerden hareketle yazı çeşidini belirleme düşüncemiz, kütüphane yönetiminin bu örneklerle çıkardığı astronomik fatura sonucu imkânsız hâle gelmiş; dijital ortama aktarma izni de verilmediği için, katalogda yazı çeşidi hakkında bilgi verilememiştir.

OHRİ ARŞİVİ

Koleksiyon Adı: Tyz.

OA/1

Kitap adı: Es-Sıhha ... الصحة الصبر الص...**Yazarı:** ?**Başı:**

بسم الحمد لله الذي احكم الاحكام... بعده فيقول الفقير الى الله الغنى محمد ...

Sonu:

و زراعت ايتمدكلريني احز تفويضدن منعه قادر اولورمي اولمز

تمت الكتاب بعون الملك الوهاب ...

Yazanı Saîd bin el-Hâc İbrâhim, yılı 1180, yaprak sayısı 400, 210x140-135x75 mm. ölçülerinde, 19 satırdır. **Genel notlar:** Eser 1b"den başlar. Başta varak numarasına dahil olmayan altı varak kadar içindekiler bulunur. Eserde "Kitâbü's-salât, kitâbü'l-ezan, kitâbü'l-hac, kitâbü'n-nikâh, kitâbü'r-rizâ, kitâbü's-şirket, kitâbü'l-medâyinât, kitâbü's-sarf, kitâbü'l-kazâ, kitâbü'd-da'va" vesaire başlıkları ile işlenen konular vardır. İşleniş biçimi soru-cevap niteliğindedir. Bir fıkıh-fetevâ kitabıdır. Kitabın 1a varağında iki mühür vardır. İlkinde "Hâdim-i Hırka-i Şerîf Osman", ikincisinde "Seyyid Muhammed Atâ 1189" yazısı vardır. Mes'ele, sual ve cevap kısımları kırmızı mürekkep ile yazılmıştır.

OA/2

Kitap adı: Mecmua (Cevşî Dîvânından parçalar ve derleme şiir mecmuası.)**Yazarı:** Cevşî**Başı:**

بُو دِل اولپماز يارسز بر لحظه بر ساعت دريغ ذخم مُزكدر يار اولان ايلمه اي آقت دريغ

Sonu:

نجه بر دل چكه جور و بلاكى / بهي آقت اسيركه مبتلاكي

بيزه كسترمك مهر و وفاكي / بهي آقت اسيركه مبتلاكي

Eser 60 varak, 210x130-190x70 mm. ölçülerinde, mensur kısmı 25-27, manzum kısmı 18 satır; deri ciltlidir. **Genel notlar:** Eserin ortasında bir forma kimin olduğunu tesbit edemediğimiz Arapça-Farsça- Türkçe beyitlerden oluşan mülemmalar vardır. (11 varak). Geri kalan iki ayrı forma, başta ve sonda ters ciltlenmiştir. Bu iki formanın kâğıdı ve yazı biçimi aynıdır. Ortaya alınan mülemmalar hareketli, diğerleri ise yer yer harekeli. Eserin baş kısmında Kanunî'den, Bakî'den seçilen şiirler ve Kâtibî'nin Farsça şiiri yer alır. Ayrıca 2b varağında "Der-beyân-ı ferzendân-ı Cevşî" başlığı ile Cevşî'nin oğulları Muhammed Fâzıl (940), Ahmed

(943), Mahmud (946), Hızır İlyas (952), kızı Hayrünnâb (955)ın doğum tarihleri vardır. Geri kalan varaklarda ise Cevşî'nin şiirleri yer alır.

OA/3

Kitap adı: Mecmua [1.? (Lügat); 2. Lügat]

Yazarı: 1. Bosnevî Muhammed Efendi; 2. Şâhidî

Başı:

قَانِصَه وَصَيَادٌ أَوْجَى قَيْدِ بَاغِ اصْتِيَادٍ وَصَيْدٍ أَوْلَامَقٍ شِكَارِ
بِنَامِ خَالِقٍ وَحَيِّ تُونَا / قَدِيمِ قَادِرٍ وَبِينَا وَدَانَا

Sonu:

معراج چقمقلو مجازات مقابله

Yaprak Sayısı, 1. 26, 2. 66 olmak üzere toplam 92 varak. 190x145-140x85; 160x100 mm. ölçülerinde, 1. 14, 2. 18 satır; yıpranmış deri ciltlidir. **Genel notlar:** Kitapta iki eser vardır. İlki Bosnalı Muhammed Efendi'nin çocuklar için hazırladığı manzum lügattir. Eserin son varağı hariç tamamının yarısı boydan yırtılmıştır. Bu eser müellifin kendi nüshasından çoğaltılmıştır. İkinci eser Şâhidî'nin lügatidir. (27-92v) Başlıklar ve cümle sonlarında yer alan noktalar kırmızı mürekkep ile yazılmış, bazı kelimelerin altına da kırmızı mürekkep ile rakamlar düşülmüştür. Bazı kelimelerin Türkçe karşılıkları kelime altına verilmiştir. Önemli görülen kelimeler kırmızı kalem ile işaretlenmiştir.

OA/4

Kitap adı: Kânunnâme

Yazarı: ?

Başı:

بِسْمِ الْحَمْدِ لِلَّهِ الَّذِي لَهُ مَلِكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ
جَنَابِ خَاقَانَ رُؤْيَى زَمِينِ وَخَلِيفَةَ رَسُولِ رَبِّ الْعَالَمِينَ مَالِكِ مَمَالِكِ الْعَالَمِ ...

Sonu:

مزبورى اصله حسابه قادر اولور مى آل جواب اولماز

Yaprak sayısı 64, 200x130-145x60 mm. ölçülerinde, 23 satır, sırtı deri, miklepli karton kapaklıdır. **Genel notlar:** Eser Kanuni Sultan Süleyman zamanında Şeyhulislam Ebussuud Efendi'ye arz olunan Kânunnâme-i şer'a muvafakatı mukarrer olup hâlâ yürürlükte olan kanun ve sâil-i şer'îyi konu alır. "Mes'ele" ve "cevab" başlıkları ile sair başlıklar kırmızı mürekkep iledir. Eserde zaman zaman derkenar vardır. Son iki varağı boştur.

OA/5

Kitap adı: Mecmua**Yazarı:** ?**Başı:**

بسم، شكر و سپاس وجودی را که عیان را بظهور نور خویش...
 اما بعد ندا که این کلمات چند است اگا که بو کلمات قچ وار ایسه

Sonu:

هرکس مملکت وجودک خاتم سلیمانی کبیر

1. eser, İstılâhât-ı Sûfiye 1193; 2. eser 1208 tarihli, varak sayısı 56, 215x150-155x90; 150x90 mm. ölçülerinde, 1. 18, 2. 19 satır; deri ciltlidir. **Genel notlar:** Kitapta birden fazla eser vardır. Kitap kapağına da yapıştırılmış olan yazılı varak dâhil, 3a varağına kadar tasavvufi yazılar vardır. 3b-14b varakları arasında kırmızı mürekkepli, çift çizgili çerçeve içinde "İstılâhât-ı Tavavvuf" vardır. İstılahlar kırmızı mürekkep ile yazılmıştır. İstılahların Türkçe karşılıkları satır altına daha ince uçlu bir kalemle yazılmıştır. Bu eserin tamamında derkenar vardır. 15a-42b varakları arasında "Gülşen-i Râz"ın şerh eylediği şerhten alıntı yapılmıştır. Bu bölümde ıstılah kelimelerinin üzeri siyah kalemle işaretlenmiş olup metin çerçevesizdir ve derkenarı vardır. 43a-56a varakları arasında ise yine ıstılahların izahları vardır. Burada bazen Şeyh-i ekber'den, bazen Hâfız'dan bazen de Vâridât-ı ilâhiye'den alıntılar yapılmıştır. 55. varak yırtıktır.

OA/6

Kitap adı: Mecmua**Yazarı:** ?**Başı:**

بسم، الحمد لله رب العالمين والعقبه للمتقين...
 كتاب ال طهارة زيدك قیوسنه قوزی دوشوب غرق و هلاك اولادقن صكره ...

Sonu:

موجود ایکن آخره تفویضه قادر اولور می الجواب اولماز رسمی آلور

Yaprak sayısı 281, 200x150-150x105 mm. ölçülerinde, 1. 17, 2. 11 satır; sırtı deri, mıkplepli karton kapaklıdır. **Genel notlar:** Eser fetva kitabıdır. Mesele ve cevap başlıkları kırmızı mürekkep ile yazılmıştır. İlk fasıl "kitâb-ı taharet" ile başlıyor, zaman zaman derkenarı var, sonlara doğru sol köşesinde fare yeniği var. Eserin şîrâzesi dağılmış. 24b-265b arasında "Hâzâ kitâb-ı tercihü'l-beyyinât" isimli bir eser daha vardır. Burada da "Kitâb-ı talak", "Bâbü'l-mihr" gibi başlıklar kırmızı mürekkeple yazılarak işlenmiştir. Bazı kelimelerin üzeri dikkat çekmek için kırmızı

zı ile işaretlenmiştir. 266b-269b arasında aynı konuları işleyen Arapça bir risale daha vardır. En sonunda başka bir yerden kopma, içinde Arapça risale olan bir forma daha vardır (11 varaktır). Eserin 1b varağında "...dergâh-ı Muhammed" yazılı bir mühür bulunur.

OA/7

Kitap adı: Fetâvâ-yı Ali Efendi'den Nakl ile ve Kanunnâme'den Cem Edilmiş Bir Eser

Yazarı:

Başı:

الایه بزازیه بر موضعه دبآغ خانه دکانلرینه اوغرایوب کچن صویه نجاست مختلط اولب
اوصاف نجاستی محسوسه ایکن اشاغه یاننده اولان نهره نازل و...

Sonu:

سپاهی اخره طیویه ویرر بو مقوله یرلر پادشاه اسلام طرفندن تملیک اولنماینجه کمسنگ ملکی اولمان کتبه

Yazarı Ebussuud Efendi, varak sayısı 250; 195x135-140x80 mm. ölçülerinde, 23 satır, şemseli deri ciltlidir. **Genel notlar:** Eser Ali Efendi'nin fetvaları ile Kanunnâme'den faydalanılarak hazırlanmış bir fetva kitabıdır. Mesele ve cevap başlıkları kırmızı mürekkeple yazılmış, zaman zaman derkenarı vardır. Cildi ve eserin üst kapağı dâhil olmak üzere alt kısmından fare yeniği vardır; fakat yazı zarar görmemiştir. Eser 1b'den başlar; ancak başta iç kapak dâhil iki varak vardır. İkinci varakta içindekiler yer alır ve numaraya dahil edilmemiştir. Eser 250b'de tamamlanır.

OA/8

Kitap adı: Mecmua-i Eş'âr ve Resâil

Yazarı:?

Başı:

دیو اغیاری ندرسن ساکه عدم یوق دغول / حمد الله ای پری دنیاده ادم یوق دکل

Sonu:

اما بونی نااهل اولانندن صقلیه سن کوسترمیه سن دمشلر زیره ارواح ملکوتدر دمشلر و الله اعلم

Yaprak sayısı 126, 155x105-150x100 mm. ölçülerinde, 17,15 satır olup standartı yoktur. Mıklepli deri cilttir. **Genel notlar:** Eserde Hayalî, Hazânî (Çokca), İsmet, Maşrıkî, Emrî, Kâtibî, Mevlvî, Senâyî, Behiştî, Sultan Murat, Bî-nukat-ı Fünûnî, Bî-nukat-ı Hilâlî, Abdi, Ref'i, Hâtemî, Ahmed Bey, Sürûdî, Ulvî, Ahmed Paşa, İzârî, Bâlî, Necâtî, Fuzulî, Hayretî gibi şairlerin şiirleri yanında bazı Farsça şiirler ve zaman zaman da değişik mensur eserler yer alır.

OA/9

Kitap adı: Pend-i Zarîfi Baba
Yazarı: Zarîfi

Başı:

حَمْدِ حَدِّ أَوْلِ خُدَايَهْ اِبْتِدَا / حِكْمَتِهْ يُوَقْدُرُ أَنْكَ اِنْتِبَا

Sonu:

قِيَامَتِهْ دَكْ حَكْمُ قُرْآنَدُرُ أَهْلِ سُنَّتْ وَ اَلْجَمَاعَتِ اِعْتِقَادِيدُرُ

Müstensihi Veliyüddîn Hulûsi. Varak sayısı 52, 205x145-145x90 mm. ölçülerinde, 13 satır, karton kapaklıdır. **Genel notlar:** Eser Zarîfi'nin Pendnâme'sidir. Manzum, harekeli olup çift sütun hâlinde kırmızı çerçeve içindedir. Başlıklar kırmızı mürekkep ile yazılmıştır. Şîrâzesi dağıldığı için zaman zaman varaklar sonradan birbirine yapıştırılmıştır. Birkaç varağın cilt ile bağı kopmuş olsa da eser tamdır. Eserin ortalarına doğru iki mühür vardır. Burada "Seyyid Monla Zekerîya" yazısı bulunur.

OA/10

Kitap adı: Muarreb-i Avâmil-i Cedîd معرب عوامل جديد
Yazarı: ?

Başı:

خمد الله تعالى مجتمعين بامرہ...

Sonu:

كَلْنَاكَ فَعَلَ فَاعِلِيَهْ مَفْعُولِيَهْ جَمَلَسِي جَمَلَهْ فَعَلِيَهْ اعرابدن محلا مجرور مضافن اليهدر

Yaprak sayısı 67, 200x135-145x75 mm. ölçülerinde, 17 satırdır. **Genel notlar:** Eser Arapça bazı ibarelerin / duaların kelime kelime şerhidir. İbareler kırmızı kalem ile yazılmıştır.

OA/11

Kitap adı: Kânunnâme (Sultan Süleyman zamanı, Ebussûd Efendi asrı)
Yazarı: ?

Başı:

بِسْمِ الْحَمْدِ لِلَّهِ الَّذِي لَهُ مَلِكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

جناب خاقانی روی زمین و خلیفه رسول رب العالمین مالک ممالک العالم...

Sonu:

من بعد شرع شریغہ و قانون منیفہ مخالف تعلل و عناد ایترمیہ سن شویلہ بلہ سن علامت شریفہ

Yılı 1084, varak sayısı 68, 150x100-125x80 mm. ölçülerinde, 21 satır olup deri ciltlidir. **Genel notlar:** Eser, Kânunî döneminde, Ebussûd asrında çıkan kanun-nâmelerdir. Mes'ele ve cevap başlıkları biraz daha belirgin olarak diğerleri ise normal yazılmıştır. Bölüm başları olan "bâb"ların üzeri kırmızı mürekkeple çizilmiştir. 1b'de başlayan eser 66a'da tamamlanır. 66b-67b'de içindekiler, 68a-b'de de ahkâm ile ilgili meseleler yer almıştır.

OA/12

Kitap adı: Mecmua-i Resâil

Yazarı:?

Başı:

رسول اللہ صلی اللہ علیہ و سلم بیورر کم تحقیقا قران عظیم ایچندہ اوتوز یدی موضعده
لآله الا اللہ وارد هر کم کونده بر کره اوقسه حق سبحانه و تعالی...
...

Sonu:

سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ وَسَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

Yaprak sayısı 24, 200x110-135x65 mm. ölçülerinde, 12-13 satırlı olup, deri kapaklı, şîrâzesi dağınık deri ciltlidir. **Genel notlar:** Eser farklı risalelerden oluşur. İlki başlıksız bir hadis ile başlar (1b-2b), ikincisi "Tehlîlât-ı Kur'an" (3a-9b) başlığını taşır. Üçüncüsü "Duâ-ı İsm-i Azam" (9b-11a), dördüncüsü "Ebussûd Efendi'nin Duânâmesi" (11b-12a), beşincisi "Münâcât-ı Emîrû'l-Mü'minîn Ali (12b-15b), altıncısı başlıksız bir risale (16a-17a), yedincisi "Duâ-yı Salât-ı Şerife" (17b-18a) ve küçük dualar (18b-24a) bulunur. Eser mensurdur. Risaleden risaleye farklı olmakla birlikte bazı başlıklar kırmızı kalemle yazılmış ve kimi metinler harekelenmiştir. Cildi dağılmış, yapraklar dipten kopmuştur.

OA/13

Kitap adı: Mecmua (1. Fettâh-ı İlm ü İnşâda Müsta'mel Olan Lügat; 2. Kitâb-ı İnşâd-ı Mergûb)

Yazarı: ?

Başı:

فَتَّاحِ عِلْمِ اِنْشَادِهِ مُسْتَعْمَلِ اَوْلَانِ لِفَتْلَرِيْدُرِ اِبْتِدَا بِشَلَامِقِ اِسْتِقْسَارِ حَالِ خَاطِرِ صُوْرَمَقِ

Sonu:

... اكر دخى بر مقدار جويت قترسن يشل مركب اولور

Yaprak sayısı 111, 205x145-140x105 mm. ölçülerinde, 12 satırlı, sırtı deri karton kapak olup arka kapak yıpranmıştır. **Genel notlar:** Kitap iki bölümdür. 1b-22a varakları arasında "Fettâh-ı İlm ü İnşâda Müsta'mel Olan Lügat" başlığı ile Arap-

ça kelimelerin Türkçe karşılıkları kelime altına kırmızı kalem ile verilmiştir. İkinci kitap "Hâzâ Kitâb-ı İnşâd-ı Mergûb" başlığını taşır. Yeşil, kırmızı, sarı, siyah mürekkepler kullanılarak inşa örnekleri verilmiştir (23a-102b). 103b-107b varakları arasında kerrat cetveli ve birtakım hesaplamalar vardır. 108a-110b varakları arasında fihrist yer alır. Eserin iç kapağında okunamayan on kadar mühür vardır.

OA/14

Kitap adı: Arapça-Türkçe Kelime Bilgisi

Yazarı: İsmâil Efendi ibni Muhammed Merhum

Başı:

بِسْمِ الْحَمْدِ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ
أَمَّا بَعْدُ فَهَذَا الْكِتَابُ عَلَى ثَمَانِيَةِ أَبْوَابٍ الْبَابُ الْأَوَّلُ فِي بَيَانِ الْمَقْدَارِ ...

Sonu:

لِأَجْلِكَ سُنُّكَ لِأَجْلِكُمْ سِرٌّ لِرَجُلٍ أَنْوَكُ إِبْجُونٌ وَاحِدٌ اثْنَتَيْنِ ثَلَاثَةَ أَرْبَعٍ خَمْسَ سِتِّ سَبْعَ ثَمَانٍ
تِسْعَ عَشْرَ ثَلَاثِينَ أَرْبَعِينَ خَمْسِينَ سِتِّينَ سَبْعِينَ ثَمَانِينَ تِسْعِينَ مِائَةَ أَلْفٍ تَمَّتْ سَنَةٌ طَكْسَانُ بَاشَ

Yılı 1095, varak sayısı 38. 155x105-120x75 mm. ölçülerinde, 10 satır, sırtı ve kenarları deri mıklepli karton ciltlidir. **Genel notlar:** Arapça sözler siyah ile, Türkçeleri kelimelerin altına kırmızı mürekkep ile yazılmıştır. Her satırda üç kelime vardır. Üç bölümden oluşan eserin başında bu bölümleri gösteren fihristi vardır. Eser Arapça kelime bilgisi ve çekimlerini konu alır.

OA/15

Kitap adı: Mecmua

Yazarı:?

Başı:

1 جواب نمروسی / ا دوشنديکندن زیاده اعلا

Sonu:

س سحیح ایسته دکک کبی اولاجق / ع افکارکده ایکن دوستک اولاجق

Yaprak sayısı 36, 170x105-150x85 mm. ölçülerinde, 17 satır olup ikinci kısım düzensizdir; ince karton kapaklıdır. **Genel notlar:** 1a ve 1b varağı başkası tarafından kopya kalemle yazılmış notları ihtiva eder. Esas metin 4a'da başlar. Her sayfanın başında "Cevap numarası" ibaresi vardır. Sonra yukarıdan aşağıya doğru başlayıp ayın harfi ile biten harfler vardır. Bu harflerin karşısına vecize niteliğinin

de muhtelif sözler yazılmıştır. Son 14 varak kopya kalemle yazılmış muhtelif notları ihtiva eder.

OA/16

Kitap adı: Mecmua-i İnşâ

Yazarı:?

Başı:

ابنادن اعلايه بو وجهله تحرير اولنه

Sonu:

يعنى مبین ایشبو محور مقبض سند سآعة اولندی

Sayfa sayısı 44, 245x170 mm. ölçülerinde, iç ebadın standardı yok; satır sayısı değişken, ciltsiz forma hâlinindedir. **Genel notlar:** Mensur olan eser değişik mektup örnekleri içine alır. Zaman zaman bazı başlıklar kırmızı mürekkepledir.

OA/17

Kitap adı: Tuhfetü'ş-Şâhân

Yazarı: Derviş Ali bin Kahraman el-İmam el-Hatip fi-Cami, müfti-i zaman

Başı:

بسم. نَحْمَدُ اللَّهَ حِينَ وَاَنِّ / وَنَقْدَسُ لَهُ مِنَ النَّقْصَانِ

Sonu:

فضلك ايله قويونجه جنتکه / لایق ایت انده بزى دولتکه تمت

1097 tarihli. Varak sayısı 103, 200x140-150x105 mm. ölçülerinde, 15 satır, sırtı deri, mıkipleli kalın karton ciltlidir. **Genel notlar:** Eser akâid-i İslâmiye'dir. Eserin iç kapak ve 2a varaklarında fihristi bulunur. 2b-3a'da eserin ön sözü manzum olarak yazılmıştır. Buna göre padişah; himmet edip yazardan imanın ne olduğunu sormuş, ardından bunu yazmasını istemiştir. O da bölümler hâlinde yazmış, sonuna vasiyetnâme ve muhtasar bir hâtîme koymuştur. Eserin adını da "Tuhfetü'ş-Şâhân" koymuştur. 3a-203a varakları arasında yer alan mensur eserin başlıkları kırmızı, kimi kelimelerin üzeri kırmızı mürekkeple işaretlidir. Başta bulunan ön söz ve 200a-203a varakları arasındaki vasiyeti manzum olup çift sütun hâlinde kırmızı çerçeve içindedir. Mensur kısımlar da kırmızı çerçevelidir.

OA/18

Kitap adı: Vasiyetnâme
Yazarı: Birgili Muhammed Efendi

Başı:

بِسْمِ الْحَمْدِ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِلْإِسْلَامِ وَجَعَلَنَا مِنْ أُمَّةٍ مُحَمَّدٍ ...
أَمَّا بَعْدُ فَهَذِهِ وَصِيَّةُ الْفَقِيرِ الْمَعْتَرِفِ بِالْعَجْزِ وَالْتَقْسِيرِ مُحَمَّدِ بْنِ بَيْرِ عَلِيٍّ ...

Sonu:

ایماندن دخی آیرلمیه لر و هم اول جاہل و باطللره بو سوزلری داعیم اوقیه لر تمّت هذه الرسالۃ الشریفۃ

Yaprak sayısı 57, 205x150-125x70 mm. ölçülerinde, 15 satır, ince deri ciltlidir. **Genel notlar:** Harekeli mensur metin tamdır. Aralarda başlık niteliğinde olan kelime ve ibareler kırmızı mürekkeple yazılmıştır. Asıl metin 43a'da biter. 43b-49a varakları arasında "Risâle-i Rûmî Efendi" başlıklı bir risale, 49b-54a varakları arasında da "Risâle-i Kadızâde Efendi" başlıklı ikinci bir risale yer alır. 54b varlığında "Bâğ-ı fazl içinde gelmiştir efâzıl çok velî/ Gülsitân-ı fazlınun amma bir gülüldür Birgili" beyti ile başlayan bir şiir vardır. Eserin iç varlığında temellük kaydı var. Mühürde ve 54a varlığının sonunda yer alan "Hulûsi Zekeriya" kitabın sahibidir.

OA/19

Kitap adı: Mecmua (1.Hilye; ?)
Yazarı: 1.Hâkânî

Başı:

بِسْمِ بَسْمَلِيْلِهِ اِيْدِهِ لَوْمِ قَتَحِ كَلَامِ / قَتَحِ اَوْلِهِ تَا بُو مَعْمَايْ بِنَامِ

Sonu:

اولمدن بك يدى تاريخى تمام / بو رسالم ده تمام اولدى تمام
صالديقه و دخى دوه لرى نغمه ايله سوروجى كم سنه نك نغمه سى دوه لر سرعتله يورتدكجه سرور ويروب تمت
صبا يلى بان اغاچنك بوداقرلين

Yaprak sayısı 82, 196x135-160x70; 160x83;155x90 mm. ölçülerinde, 17 satır, şemseli deri cilt, kapaklar kopuk, baş ve son ayrı kitap kapakları görünüyor. 1b varlığı müzehheptir. **Genel notlar:** İlki Hâkânî'nin hilyesidir (1b-24a). 1b-2a varakları çerçeve içindedir. Başlıklar farklı renkte mürekkeple yazılmıştır. İkinci eser de manzumdur; ancak başlık yoktur. Her sayfanın altında "yani, ve dahi" gibi kelimelerle kaside sahibinin manzumelerinde söylediği özetlenir. Buradan eserin Hazreti Peygamber (sav)e övgü olduğu anlaşılır. Tam olan eser 40 varaktır. Kitabın sonunda başı ve sonu eksik on sekiz varak tutarında Arapça mensur bir eser vardır. Ve kırmızı çerçeve içindedir.

OA/20

Kitap adı: Beyit Şerhleri
Yazarı: ?

Başı:

بِسْمِ أَنْأَسُ مِنْ جِبَّةِ التَّمَّالِ أَكْفَاءُ / ابُو هُمُ آدَمُ وَالْأُمُّ حَوَاءُ

معنىء بيت شريف افراد انسان اولان جماعت صورة ظاهرده بربرلرينه بکزرلر...

Sonu:

حرفلرينه رعایتله ابتدا ابهام وسطى و خصر بعده سبابه و خاتمه بنصر طرفن قطع کرکرر

Sayfa sayısı 74, 185x125-160x100 mm. ölçülerinde, 13-15 satır olup değişken, sırtı yıpranmış deri karton kapaklıdır. **Genel notlar:** Mensur eser 2-55 sayfalar arasındadır. Çeşitli beyitler yazılmış ve bunların mensur olarak şerhi yapılmıştır. Alınan beyitler koyu mürekkeple ve yer yer üstü çizilerek yazılmıştır. Beyitler kâh Türkçe, kâh Arapça ve Farsça olup konunun gereğine uygun olarak seçilmiş ve açıklanmıştır. Asıl mesele insanın bir atadan yaratılışı ve yaratılıştta üstünlüğünün olmayışdır.

OA/21

Kitap adı: Binâ Kitâbı Notları
Yazarı: ?

Başı:

بِسْمِ أَكْرُ مَرَأْسَلْنَدَه كَرْمَ ایدى ثَلَاثى مجرد ایدى بز ديلدك ثَلَاثى مجردى ثَلَاثى مزید فيه رباعى قلوب ...

Sonu:

داله بر شدّه ويردك ذاتى كيدوب صفاتى قالدی

Ohri'de yazılan eserin yılı 1304, sayfa sayısı 32, 170x130-145x80 mm. ölçülerinde, 13 satır, ince karton kapaklıdır. **Genel notlar:** Son zamanlarda yazıldığı anlaşılan mensur metin üzerinde yer yer mavi ile ilaveler yapılmış, sayfa numarası verilmiş. Eser Ohri'de bulunan Şerif Bey Medresesi'nde sakin olan Vanlı Abdurrahman Efendi'den teshil olunan Kitâb-ı binâ'nın notlarıdır.

OA/22

Kitap adı: Gâyetü'l-Beyân fi-Tedbîr-i Beden / Ilm-i Tıb
Yazarı: ?

Başı:

بِسْمِ جواهر زواهر حمد ثنا اول واجب الوجود و مغیض الخير و الجود

صانع عالم او رافع بنى آدم اولن حكيم و چاره ساز و كريم ...

Sonu:

اولادى اولماسنه سببدر و حاتونلر دخی بو منوال اوزره استعمال ايلسه لر حامله اولمغه سبب اولر

Abdurrahman bin Muhammed istinsah etmiş, 11 Recep 1100 tarihinde yazılmış, varak sayısı 147, 190x125-135x70 mm. ölçülerinde, 23 satır, yıpranmış, şemseli deri ciltlidir. **Genel notlar:** Mensur metinde bazı kelime ve ibareler kırmızı mürekkep ile yazılmıştır. Şifânâme olan eserde hangi bitki veya ağacın, hangi içeceğin ne gibi hastalıklara iyi geldiği anlatılır. Eser tıp kitabıdır. Ön sözünde ilmin ikiye ayrılışından: birinin beden, diğerinin ise fıkıh ilmi olduğundan bahsedilir. Beden ilmine dair tıbbi, belli gruplara ayırarak izah eder. Fasıllar kırmızı kalemle yazılmıştır. Belli hastalıklardan ve onlardan kaçınma yollarından bahsedildikten sonra; belli sebze, meyve, otlar ve hayvanlardan söz edilmiş ve onlardan ne tür ilaçlar yapıldığını anlatılmıştır.

OA/23

Kitap adı: Risâle-i Cihâdüddîn
Yazarı:?

Başı:

قیلن و جنتی اهلی ایله معمور ایلین قلیجلردر که کلمه کفری قلیچ کسدی و مرآت عالمدن ژنک نفاق...

Sonu:

سرور ایله همسر اولور یز اندنصکره خصوصیات و شفاعت خصوصلری تمام اولجاق...

Yaprak sayısı 49, 210x145-145x80 mm. ölçülerinde, 15 satır, kaba karton kapaklıdır. **Genel notlar:** Eserin başı ve sonu eksiktir. Cihat ve fazileti hakkında bilgiler vardır. Alıntılarının üzeri kırmızı kalemle işaretli ve genellikle harekeli, başlıklar veya dikkat çekilen kelimeler kırmızı mürekkeple yazılmıştır. Baştan yaklaşık yarısına kadar metin kırmızı çerçeve içindedir. Zaman zaman derkenar vardır.

OA/24

Kitap adı: Mecmua-i Resâil
Yazarı: Ali Paşa Canik ve Vâli-i Trabzon

Başı:

بر مدتدن برو بو چرخک مخالف دونمه سندن ممالک محرسه المسالك حضرت پادشاهیده ظهوره کلان
حالات عجیبه طرف طرف سگان عالمی مبتلای مشقت ایلمش ایکن ...

Sonu:

بو تدبیر ممکن دکول ایسه نخه مرام ایسمم یاد اولمق ایچون
حسبه لله تعالی بر یادکار تاریخ تحریر اولنمشدر الحالة حاله

Yılı 1214, 54, 220x150-150x90 mm. ölçülerinde, 17 satır, sırtı deri karton kapak, 1b varağı müzehheptir. **Genel notlar:** Ön sözden anlaşıldığına göre yazar Abdülhamid dönemi vezirlerinden Ali Paşa olup değişik yerlerdeki isyanlar veya savaşlarla ilgili aldığı tedbirleri anlatan kırk yedi risale yazmıştır. Bağdat, Ömer Pa-

şa'nın serencamı, Kırım, Tatar, Rumeli, Girit, İran, Sergüzeşt-i Emin Efendi ve saire başlıkları ile yakın tarihi anlatan risaleler vardır. Eserde metin, kırmızı çift çerçeve içindedir. Risalelerin konu başlıkları sayfa kenarına kırmızı kalemle yazılmıştır. Başlıklar da kırmızı mürekkepledir.

OA/25

Kitap adı: Kavâidü'l-Kur'ân

Yazarı:?

Başı:

فصل فی بیان قواعد القرآن بلکل که قواعد قرآن اون باب اوزره در اولکی باب حروف اظهار...

Sonu:

مولانا ایله عبادته مشغول اولوب کشف و کرامات صاحبی اولدی بویله روایت اولنور که بر کون سلطان ...

Yaprak sayısı 86, 195x130-155x90 mm. ölçülerinde, 19 satır, deri ciltli olup şirazesi gevşektir. **Genel notlar:** Mensur metin kırmızı çerçevesindedir. Açıklanan kelime ve ibareler kırmızı mürekkep ile yazılmıştır. Eser, 1b-66b arasında tamamlanır. 67a-86b arasında sonu eksik bir başka risale vardır.

OA/27

Kitap adı: ?

Yazarı: Üstivânî

Başı:

بسم. الحمد لله الذي جعل العلماء و...

و بعد بو عبد ضعیفه فضل ایدوب رب العالمین علماء دیندن و فضلاء دهرندن ...

Sonu:

یاخذ مالی امانت قیوب کیدن کیشینک مالی دکلدر تمت

910 yılında yazılmış, varak sayısı 90, 245x140-190x80 mm. ölçülerinde, 29 satır, deri ciltli olup, şirazesi dağılmıştır. **Genel notlar:** Mensur eserin başında fihristi var. Metinde başlık niteliğindeki bazı kelime ve ibareler kırmızı mürekkep ile yazılmıştır. Kitap nemden etkilendiği için metnin son satırı okunamıyor.

OA/28

Kitap adı: Mecmua-i Resâil

Yazarı:?

Başı:

بسم. يقول العبد في بدء الامالي لتوحيد بنظم كاللالي امالي كتابتك ابتداسنده معبود باحقك قولى ...

Sonu:

بلکه عین زنادر نتکم رسول الله بیوردکه ألعینان ...

Yaprak sayısı 126, 203x145, 150x95-145x70 mm. değişken ölçülü, 22-34 arası değişken satırlı olup deri ciltlidir. **Genel notlar:** Kitapta birçok küçük eser vardır. İlki Arapça ve Farsça bazı beyitlerin şerhini içerir (1b-14b). Sonra, Arapça mensur bir eserin şerhi yer alır (15a-42b). 62a-b'de Helvacızâde'nin mesnevî biçiminde bir şiiri vardır. 63b-68a varaklarında Arapça bir risale ve dua yer alır. 70b-98b varağında İmam Azam'ın Arapça risalesi, 104b-122b varağında yazımı tamamlanmamış; Hz Muhammed'in Hz. Aişe ile olan muhabbeti, onunla evlenmesi vb. konu edilen bir mensur risale vardır. Sondaki dört varak boştur.

OA/29

Kitap adı: Vasiyetnâme-i Birgili
Yazarı: Birgili

Başı:

ديسه لر كمدر رسولك سن اتى بلمزمى سن / دخى حسساندر تفسين اوكرنمزمى سن
سپاس وحمد رب زوالجاله / ثنا و شكر و فرد لايزاله

Sonu:

حروف بانقط تاريخ معلوم / بيك اللى ايكسنده اولدى منظوم

Yılı 1052, varak sayısı 61, 220x150-155x95 mm. ölçülerinde, 14-15 satırdır. Sırtı deri, miklepli karton cilt içindedir. **Genel notlar:** Eser üç bölümdür. 1b-4a varağında Birgili ve eserini metheden şiirler vardır. Bütün metin kırmızı çerçeve içindedir. 4b-5b varağında "Bu makale Birgili merhûmun Risâle-i Şerifesini Medhdîr" başlığı altında mensur bir metin vardır. Esas metin 7b-60a arasındadır. Bu eser "Vasiyetnâme-i Birgili-i Manzume" adındadır ve bu eser harekelidir. Bütün metin bölünmüş sütunlu, kırmızı çerçeve içindedir.

OA/30

Kitap adı: Lügat-ı Feriştah
Yazarı: Feriştahoğlu Abdullatif bin Abdulaziz

Başı:

بسم. حمد سايتدر اول الله كه عالمى علما ايله بزتدى عنايت نظربه كوكلرين كزتدى

Sonu:

مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن / ايله يورى قلبى صاف كسه ايله طوته كين

Yılı 1060, varak sayısı 32, 200x140-150x90 mm. ölçülerinde, 11 satır, deri ciltlidir. **Genel notlar:** 1b-28b varağındaki eser Arapça-Türkçe bir lügattir. Giriş niteliğindeki 1b-2a varağında yazar; "Feriştahoğlu Abdurrahman"ın lügat okumaya başladığı zaman ona bir yadigâr olması için bu risaleyi yazdığını belirtir. Eserde başlıklar kırmızı mürekkep ile, Arapça kelimelerin üzeri de kırmızı ile çizilmiştir. Eserin sonunda Muhammed Paşa'nın temellük kaydı vardır. 29a-32b varağı arasında da bir indeks yer alır ve toplam kelime sayısı 1428 olarak verilir.

OA/31

Kitap adı: Şâmiü'l-Lügat
Yazarı:?

Başı:

حمد بی حد و ثناء بی عد برآن علمی را کم آدم صفی را بر سایر عالمیار بشرف و...

Sonu:

الحق می باید کرد چنان که خوب ایله و خوش ایله و را است که...

نویسنده را هر که کوید دعا خدایا بکن خواجتش روا

Müstensihi Hasan bin Yûsuf, yılı 933, varak sayısı 150, 210x140-140x80 mm. ölçülerinde, 13-14 satır, sırtı deri karton ciltlidir. **Genel notlar:** Eser Farsça-Türkçe bir sözlüktür. Kelimelerin esreli, ötreli oluşlarına göre "maksûre, ma'mûre" gibi kırmızı mürekkep ile yazılmış başlıklar, küçük bölümleri ifade eder. Kelimelerin Türkçe karşılıkları, üzerlerine yan olarak yazılmıştır. Eserin girişi ve aralardaki anlatımlar Farsçadır. Açıklanan kelimeler harekelidir. 150a varağından sonra emsile kaideleri anlatılmıştır. Bu kısım harekesizdir.

OA/32

Kitap adı: Mecmua-i Eş'âr (İlâhi Mecmuası)
Yazarı:?

Başı:

آچاللم کوئلر ایله / دیه لم یاک دیلر یله / اوته لم بلبلر یله / لا اله الا الله

Sonu:

اذ لکل لبت منلا اوقتاده جدا ناکاه / حقا که کوزم دوکه یعقوت ایله دردانه

Yaprak sayısı 15, 205x140-165x100 mm. ölçülerinde, geneli 13 satır olup değişik, dağınık formalar hâlinindedir. **Genel notlar:** Eserin başı ve sonu eksiktir. Hüdâyî, Niyâzi-i Mısrî, Nûrî, Nakşî İbrâhim, Gafûrî, Âşık Yûnus, Bayramî, Derviş Himmet vb. şairlerden şiirler vardır. Hüseyinî, neva gibi makamlardaki ilahileri içerir. Cildi dağılmış, şirazesi yok, üç ayrı forma hâlinde ve sol kapağı vardır. Şiir başlıkları kırmızı mürekkep ile yazılmıştır.

OA/33

Kitap adı: Şerh-i Birgivî
Yazarı: Ali Sadrî Konevî

Başı:

حَمْدٌ وَ ثَنَاءٌ بِي نِهَائِيَّةٍ وَ مَدْحٌ وَ شُكْرٌ بِي غَايَةِ أَوْلَى خُدَاوَنَدِ كَامِلِ الْإِحْسَانِ وَ شَامِلِ الْإِنْعَامِ...

Sonu:

تَمَامٌ أَوْلَدَقَدَنْ صُكْرَهُ كُرْسَهُ بَاطِلٌ أَوْلَمَزْ تَمَمَ تَصْنِيفَهُ بَعُونَ أَلَّهُ تَعَالَى وَ لَطْفِهِ أَلَّهُ...

Yılı 970, varak sayısı 135, 205x140, 165x85 mm. ölçülerinde, 15 satır, mıklepli deri ciltlidir. **Genel notlar:** Harekeli olan mensur metin tamdır. Bazı ibarelerin üzeri kırmızı ile çizilmiş, bölüm başlıkları kırmızı mürekkep ile yazılmıştır. Yer yer başlıklar kırmızı iledir. Derkenarı vardır.

OA/34

Kitap adı: Mecmua (Parça Eser)

Yazarı: ?

Başı:

یر التته سوقار قالدر قحر ایدر ابن عباس رضی اللہ عنہ روایت ایلر بر کون رسول حضرتی ایتی...

Sonu:

... هرج و مرج ایله خراب اوله بغداد غرق ایده خسفه خراب اوله...

Yaprak sayısı 115, 125x140-145x70 mm. ölçülerinde, 15 satır, gevşek dikişli formalar, şirazesı dağılmış hâldedir. **Genel notlar:** Mensur eserin başı ve sonu eksik ve verilen rakama göre 11a'dan itibaren vardır. Konu olarak cennetin dört ırmağı, iklimler, dağlar, şehirler, mescidler, Hz Süleyman, taşlar, suretler ve şekiller, kuşlar, cifr ilmi vs. konulardan bahseden bir eserdir.

OA/35

Kitap adı: Dâstân-ı Kesikbaş

Yazarı:?

Başı:

أیددهیبی امدی اکر دیکراسک / عشقیله دیکلیه سیکر از ايسک

Sonu:

اول محمد حرمتیچون ایله نور / امهتیوز ایده لم یوز بک شکور

Müstensihi Muhammed ibni Mustafa, yazım yeri Usturuga, yaprak sayısı 14, 235x165-160x125 mm. ölçülerinde, 13 satır, karton kapaklı, bez ciltli, formalıdır. **Genel notlar:** Manzum metin harekelidir. İki sütuna bölünmüş kırmızı çerçeve içindedir.

OA/36

Kitap adı: Farsça-Türkçe Lügat

Yazarı:?

Başı:

آب آتش مراج بائه سرخ دیمکدر آتش تر و آتش شجرو آتش سیال و آتشین آب دخی بائه کلفام ...

Sonu:

صاپنه بکزکن مشنک، بوزطغان قیاس ایتمه دیک ایله جنک شیرى تشبیهده فکر کج رای نا سپاس ایتمه

Yaprak sayısı 18, 235x135-195x80 mm. ölçülerinde, 23 satır, dikişli formalıdır. **Genel notlar:** Mensur ve yer yer harekeli olan metin kırmızı çerçevesindedir. Derkenar için 230x125 ebadında kırmızı bir çerçeve daha vardır. Farsça-Türkçe terimler sözlüğü olan metinde açıklanan unsurlar kırmızı mürekkep ile yazılmıştır. Zaman zaman açıklamalarda Farsça örnek cümleler verilmiştir.

OA/37

Kitap adı: Mültekâ Tercümesi
Yazarı: Mevkufati Mehmed Efendi

Başı:

... و البعث بعد الموت والقدر خيره و شره من الله تعالى ديمك واجب اولور تا كه انك ايماني صحيح ...

Sonu:

اهل اسلامدن اولان وارثلرنينك در بزم اصحابيمز اورتاسنده انده خلاص اوتورور و بخي مرتده اولان كرك ...

Yaprak sayısı 19, 195x130-170x80 mm. ölçülerinde, 25 satır, deri ciltlidir. Eser; yıpranmış, kurt yemiş, şirazesini dağılmış hâldedir. **Genel notlar:** Eser Mültekâ tercümesidir. Baştan ve sondan eksiktir. Varak sayısına göre 2a'dan başlar. Buna göre baştan bir varak eksiktir. Toplam 19 varak görünüyor. Kırmızı çerçevesi olan metinde bölüm başları kırmızı mürekkep ile yazılmıştır. Yer yer derkenar vardır.

OA/38

Kitap adı: Kâidetün fi ilmü'l-Kırâat
Yazarı: ?

Başı:

بِسْمِ الْحَمْدِ لِلَّهِ الَّذِي أَمَرْنَا إِلَى قِرَاءَةِ الْقُرْآنِ بِالتَّجْوِيدِ وَيَسَّرَ آيَاتِنَا قِرَاءَتَهُ بِالتَّجْوِيدِ...

Sonu:

عُنْتَهُ مَحْرَجِيْدِرْ عُنْتَهُ نُونِكْ مِيْمِكْ صِفَاتِيْدِرْ تَمَتِ الْكِتَابِ

Yaprak sayısı 20, 220x160-200x120 mm. ölçülerinde, 16 satır, üstten dikişli formlar hâlinindedir. **Genel notlar:** Harekeli mensur eserde, Kur'anı kadesiyle okumanın kuralları ve gereği üzerinde durulmuştur. Madde başları mor mürekkeple yazılmıştır. 1b-17b varaklarında olan eserden sonra, 18b-19a varagında "fasl-ı mehâric-i hurûf" başlığı ile harflerin çıkış yerleri ile ilgili bilgiler verilmiştir.

OA/39

Kitap adı: Kavâid-i Erbaîn
Yazarı: ?

Başı:

بِسْمِ الْحَمْدِ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةِ وَالسَّلَامِ عَلَى رَسُولِنَا مُحَمَّدٍ

وَالِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ بُونَدْنِ صَكْرَهْ مَعْلُومْ اُولَسُونْ يِلْسِن...

Sonu:

الْخَتَامُ تَمَّ الصَّلَاةُ السَّلَامُ عَلَى النَّبِيِّ الْمُخْتَارِ تَمَتَّ التَّمَامُ

Yılı 1213, yaprak sayısı 12, 205x150-125x75 mm. ölçülerinde, 13 satır, ciltsiz forma hâlinindedir. **Genel notlar:** Metin, çift kırmızı çerçevesi ve şerhleri veya derkenarı da ikinci bir çerçeve içindedir. Harekeli mensur eserin başlıkları kırmızı mürekkeple yazılmıştır ve tek bir forma hâlinindedir.

OA/40

Kitap adı: Bostan Şerhi

Yazarı:

Başı:

...که ضعیف‌لرک الی انوک دولتی سببی ایله قویدر یعنی ائله رعایت ایدر انعام و احسانیه دخی ...

Sonu:

خدایا زعفوم مکن نااومید ای خدا بن عفوکدن و رحمتکدن نومید و محروم ایلمه تمت الکتاب

Yılı 1031, varak sayısı 309, 200x130-135x65 mm. ölçülerinde, 19 satır, şemseli, deri ciltlidir. **Genel notlar:** Başı eksik olan eser, Sa'dî'nin Bostan adlı eserinin cümle cümle tercümesidir. Alıntılarının üzeri kırmızı ile çizilmiş, bazı başlıklar kırmızı mürekkep ile yazılmış olup yer yer derkenarı vardır.

OA/41

Kitap adı: Umdetü'l-İslâm Tercümesi

Yazarı: Abdurahman İbni Yûsuf (mütercim)

Başı:

تشبیه اولندوغدن بو معنا فهم اولندیکه حدیسه ذکر اولنان احکامدن بریسن ترک ایلینه دنلمیه ...

Sonu:

تکری یولدن ایرمیه ایماندن ایرمیه بی دعالر قبول اولمغیچون فاتحه تمت تمام

Yılı 1012, varak sayısı 300, 205x140-145x95 mm. ölçülerinde, 17 satır, miklepli ve şemseli deri ciltli olup şirazesini bozulmuştur. **Genel notlar:** Eser ahkâm kitabıdır. Baştan bir varak eksik görülüyor. Başlıklar kırmızı mürekkep ile yazılmış ve bazı alıntılarının üzeri kırmızı ile çizilmiştir.

OA/42

Kitap adı: Ta'birâmê

Yazarı:?

Başı:

الحمد لله رب العالمين والعاقبة للمتقين ...

بو کتابک بابلری الئی اوجدر اول باب دوشون اصلی...

Sonu:

قران اوقومق سعادتدر و حمزی اوزرنه اولمقدر و مراندنه ایرشمکدر انشاءالله تعالی تمت

Yılı 1154, varak sayısı 44, 160x110-130x80, mm. ölçülerinde, 15 satır, şemseli, deri ciltli olup iç kapaktan ayrılmıştır. **Genel notlar:** Ta'birnâme olan mensur eserde yer yer derkenar vardır. Sona doğru bazı yapraklar nemden zarar görmüştür.

OA/43

Kitap adı: Mecmua-i Resâil ve Eş'âr
Yazarı: ?

Başı:

در بیانی منلا آلی منلا الاهی که علمانک فایقی و حکمانک حاذقی ایدی مقام ...

Sonu:

میمونه جاریک دلك ایچون کناهنی / سورمک مرادی کعبه یه روی سیاهنی

Yaprak sayısı 144, 210x145-175x85 mm. ölçülerinde, 21 satır, şemseli, deri ciltli olup şirazesı gevşektir. **Genel notlar:** Eserin başında "Der-Beyân-ı Monla İlâhî (1b-27a) başlıklı bir risale vardır. Ardından birkaç küçük risale gelir. Bazı şiirler Farsça, bazı örnek metinler Arapçadır.

OA/44

Kitap adı: Mecmua
Yazarı: ?

1. Eser:**Başı:**

بسم. حضرت رسول اکرم و نبی محترم صلی اللہ تعالیٰ علیہ و سلم

حضرتلرینک توریه داری شیخ احمد روایت ایدر که ...

Sonu:

یتمش بیک اغریسی اولسه کیجه و کوندوز حاجت دلسه قبول اوله و حبیب الله دوشنده کوره و السلام

2. Eser:**Başı:**

معلوم اوله که علما متقدمین اهل رصد فاضلرلی آلات ارتفاع ایچون نیجه دورلو آلاتر وضع ایتشلرلر...

Sonu:

اکر بعد الزوال ایسه ضم ایله سکریزی اون یدی دقیقه کجمش اولور

Ayrı iki formadır. 1. 6, 2. 4 varaktır. 1. 170x120-115x70, 2. 150x105-115x65 mm. ölçülerinde, 1. 9, 2. 15 satırdır. 1. dikişli formalı, 2.si ince kapaklı forma hâlinindedir. **Genel notlar:** Ciltte ayrı iki forma vardır. İlki sonradan bu cilt içine konmuştur. Boyutları cilde uygun değildir. Vasiyetnâme adındadır. İkincisi karton kapaklı cilde bitişiktir ve gerçek metni budur. 4 varak tutarındaki eser "Risâle-i Muad-del-i Nehâr ve Nısf-ı Kavsu'n-Nehâr" adını taşır.

OA/46

Kitap adı: Kitâbü'ş-Şemsiyye
Yazarı: Yazıcı Sâlih

Başı:

أى خداوندا قديم و لم يزل / خالق الأشيا ابدسن هم ازل

Sonu:

يوم آخر نيچسى بولدى ظفر / ديدى قانى نجه محنت يا سفر

Yaprak sayısı 125, 250x160-215x110 mm. ölçülerinde, 19 satır, deri ciltli olup şi-razesi bozulmuştur. **Genel notlar:** Çift sütun hâlindeki manzum eserin bölüm başları kırmızı mürekkeple yazılmış, yer yer derkenarı vardır. Şirazesi bozulmuş, cilt içinde formalar hâlinde ve sonu eksiktir.

OA/47

Kitap adı: Mecmua [1.Risâle-i Vâfiyetü'l-Evkât (1b-46a); 2.Risâle-i Mukantarât (50b-66a)]
Yazarı: ?

Başı:

بسم. الحمد لله رب العالمين و صلى الله على سيدنا محمد سيد الاولين والآخرين و على سائر ...
... اما بعد بو رساله عجيب افاقى ...

Sonu:

خيطى وعض ايلدك بو تقديرجه خيط سمت قبله يه مطابق اولدى والسلام تمت الكتاب

Yaprak sayısı 68, 175x105-120x55 mm. ölçülerinde, 15 satır, ciltlessiz, üstten kaba dikişlidir. **Genel notlar:** İlki mensur olan risalelerin başlıkları kırmızı mürekkep ile yazılmış ve bazı ibarelerin üzeri kırmızı ile çizilmiştir. Nemden zarar gören eserin yaprakları birbirine yapışmıştır. Başında ve sonunda okunamayan vakıf mühürleri vardır.

OA/48

Kitap adı: Mecmua (Parça Eser)
Yazarı: ?

Başı:

نفاص ألم صتيم و سائر عملر و صنعنده اولان اعتقادلر بالجمله و كتبه كلامنده داخلدر...

Sonu:

هر كشي عملنه كوره اولسه كركدنر

Yaprak sayısı 39, 165x105-115x80 mm. ölçülerinde, 10-11 satır, sırtı bezli karton kapak hâlinindedir. **Genel notlar:** Eser baştan ve sondan eksik görünüyor. Özellikle son varağı zarar gördüğü için okunamıyor. Bir önceki sayfanın son satırları okundu. Mensur eser harekelidir. Orijinal cildi olmadığı anlaşılıyor.

OA/49

Kitap adı: İlm-i Hâl
Yazarı: ?

Başı:
... بِسْمِ الْحَمْدِ اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ الْإِسْلَامَ نُورًا وَأَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ...

Sonu:
... نَتَكَمُّ بِبُورِ قِرَانِدِهِ كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ ...

Yaprak sayısı 48, 175x130-125x90, 11 satır, sırtı deri karton kapaklıdır. **Genel notlar:** Kırmızı çerçeve içinde olan harekeli metnin sonu eksiktir. Bazı ibareler kırmızı mürekkep ile yazılmış ve alıntılarının üzeri kırmızı ile çizilmiştir.

OA/50

Kitap adı: Ahvâl-i Erbaîn
Yazarı:?

Başı:
... بِسْمِ مَيْكُ تَرْكَسِنَه مُتَعَلِّقَه أَوْلَانُ حَوْقُوقِ مَرْتَبَه دُورْتَدَر...

Sonu:
... أَوْلَا قُورُبُ دَرَجَه اِيْلَه تَرْجِيَه اُولُونُورَلَرْ صَكْرَه

Yaprak sayısı 4, 225x165-165x85 mm. ölçülerinde, 13 satır, ciltsiz forma hâlinindedir. **Genel notlar:** Harekeli metnin başlığı kırmızı mürekkep ile yazılmış ve alıntılarının üzeri kırmızı ile çizilmiştir.

OA/51

Kitap adı: Mecmua (Kitâb-ı Fal; Risâle-i Sikirnâme)
Yazarı: ?

Başı:
... بِسْمِ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى الْأَهْوَه الْحَى الْقَيُومِ اِيى فَا ل ا س رَ بُو فَالْ كَمْ ...

Sonu:
... بِيَانِدِن بَش دَخَى قَتُوبِ اَوْنِ اِيكِي بِرَجَه اُولَشْدَى قَنَغَسِنْدِن قَالُورَسَه اِكَا كُورَه عَمَلِ اِيْدُوبِ عِسْرَتِ چَكْمِيَه تَمَات

Yaprak sayısı 28, 185x125-130x85 mm. ölçülerinde, 15 satır, ciltsiz formalar hâlinindedir. **Genel notlar:** Eser birden fazla risaleyi barındırır. İlki fal kitabıdır. (1b-12b). İkincisi, (13a-18a) "Risâle-i Sikirname" başlığını taşır. Bu risale cildin içine sonradan yapıştırılmış görünüyor. Hem yazı hem de kâğıt farklılığı vardır. Başlıksız olan son risale de burçlarla ilgilidir.

OA/52

Kitap adı: Mecmua (Parça Eser)**Yazarı:** ?**Başı:**

... وجهنی بولان بیلور نفسنی / نفسنی بیلور بولان اللّٰه یول...

Sonu:

... اندن اوزکه کمسه بیلمز بونی / اکلمز چون حق نفسلر سوزنی.

Yaprak sayısı 51, 145x100-155x56 mm. ölçülerinde, 15 satır, deri cilt kapağı içinde olup orijinal cildi değildir. Formaları dağınık vaziyettedir. **Genel notlar:** Baş ve sonu eksik olan manzum eser, çift sütun kırmızı çerçeve içindedir. Mesnevi nazım şekliyle yazılan eser dinî tasavvufi içeriklidir.

OA/53

Kitap adı: Kıssa-i Ebâ Müslim**Yazarı:** ?**Başı:**

... رأویان اخبار و ناقلاں آثار و محمد خان روزگار راوی دانستان خواجه محمد...

Sonu:

... پادشاهه عاصی اولورسوک ددی فرامرز ایتدی یا لایقمیدی بنی بر سلّه ایله بقدی ددی...

Yaprak sayısı 100, 230x165-175x90 mm. ölçülerinde, 15 satır, yıpranmış deri ciltlidir. **Genel notlar:** Yer yer hareke kullanılan mensur metin kırmızı çerçeve içindedir. İlk varağın yarısı kopmuş ve sondan eksiktir. Yer yer nemden zarar gören eserde okunamayan yerler vardır.

OA/54

Kitap adı: Mecmua (Risâle-i Dâvud Aleyhisselâm)**Yazarı:** ?**Başı:**

... بِسْمِ حَضْرَتِ آدَمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ جَعْفَرِ صَادِقِ رَضِيَّيَ اللَّهُ عَنْهُ أَيُّهَا سَنُكُ يَلْدِيْنَ يَتَسَوُ نَحَارْتِنْدَنْ صُكْرَه...

Sonu:

... تا که جمیع خلقک دلندن و بلالردن و قضالردن امین اولاسن انه شاء اللّٰه لایعلم الغیب اللّٰه

Yaprak sayısı 40, 155x108-120x80 mm. ölçülerinde, 42 satır, deri kapak içinde dikilmiş formalar hâlinindedir. **Genel notlar:** Eserde iki risale vardır. İlki Risâle-i Dâvud Aleyhisselâm (3b-22b) başlığını taşır. Bir kısmı harekelidir. İkincisi ise on beş peygamberle ilgili bilgileri içine alır. Metin harekesizdir. Yaprakları dağılmıştır.

OA/55

Kitap adı: Fetvâ-yı Uskübî-i Zihni
Yazarı: Zihni-i Uskübî

Başı:

بسم. كتاب الطهارة . مسأله ابدستی اولان كمنسه خدث واقع اولدیعی شبیه ایلسه ابدست المق لازم ...

Sonu:

عمرو تعمیر ایله دیدکده زید بن فقیرین دیو تعمیر ایتمکه قادر اولورمی الجواب اولور. تمت الكتاب

Yazarı Ali Halife bin Muhammed, yılı 1074, varak sayısı 3+188, 225x145-150x85 mm. ölçülerinde, 21 satır, deri ciltlidir. **Genel notlar:** Harekeli mensur eserin başında fihristi vardır. Varak numarası (2)den (1) olarak başlar. Yer yer derkenar vardır. Mes`ele ve cevap başlıkları kırmızı kalemle yazılmış, bazı kelimelerin üzeri kırmızı kalemle çizilmiştir.

OA/56

Kitap adı: Mecmua-i Resâil ve Duâ
Yazarı: ?

Başı:

باب اون کره انا انزلناه. بسم. اِنَّا اَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ ...

Sonu:

من شرّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ و من شرّ حاسد اذا حسد. اللّٰهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ وَ بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ سَلِّمْ تَسْلِيمًا

Sayfa sayısı 228, 180x120-165x100 mm. ölçülerinde, satır sayısı değişken, sırtı deri karton kapaklı cilttedir. **Genel notlar:** Eserde değişik risâle ve duâlar vardır. Yer yer harekeli metindir. 162-200. sayfalar arası boştur.

OA/57

Kitap adı: Cönk
Yazarı: ?

Başı:

وار ايكن بابا ايرو انا ايرو قرنداش اوليماز. اعتبار بابايه در. تمت...

Sonu:

ايالت اماسيه اماسيه زوالنون آباد كده غراه مرزيفون حفصه

Yaprak sayısı 182, 215x105-180x85 mm. ölçülerinde, 21 satır, deri ciltli olup ön kapak kopmuştur. **Genel notlar:** Eser varak numarasına göre baştan 11 varak eksiktir. Sonda numaralanmamış 14 varak vardır. Ön kapak yoktur. Eser miras konularını işliyor ve 178a varağında tamamlanıyor. 179b-182a varaklarına kadar Osmanlı eyaletleri ve ona bağlı yerlerin adları vardır.

OA/58

Kitap adı: Cönk
Yazarı: ?

Başı:

الہی

اللہ اللہ خنکارم بینہ بغداددر مکانی / تا تنکرینک ارسلائی ابد القادر جیلانی

Sonu:

عاشق یونس بی چارہ یم // باشدن ایاغہ یارہ یم / چونکی دلو دیوانہ یم // اقلومدن یار اولمز بکا

Yaprak sayısı 80, 225x110-değişken, satır sayısı değişken, şemseli deri ciltlidir.

Genel notlar: Derviş Himmet, Aşık Yûnus, Hâfızî, Fuzûlî, Ahdî, Halîm, Merdümî, Ahdî ve Fennî'nin müşterek gazeli, Nefî, Mahvî, Mansurî, Aşık Cevâbî, Seyrânî, Kenzî, Ulvî, Eşrefoğlu Rûmî, Vehbî, Raculî, Kâtibî, Şem`î, Aşık Sûkûtî, Nesîmî, Nazmî, Aşık Zîbâyî, Ecrî, Nakşî vs. şâirlerin (1a-28b) şiirleri vardır. Bundan sonra değişik konularda yazılar ve duâlar yer alır. Meselâ: Manastır vilâyet-i celîlesine yazılmış bir arıza, Ohri Bidâyet Mahkemesi Riyâzetine, Mal Müdürlüğüne Havâle, Manastır Vilâyeti Mektûbî Kalemi Ohri Kâimmakamlığına vs. yazıları vardır. Bir müddet sonra cönk yazıları tersinden başlar. Manzum, mensur karışıktır.

OA/59

Kitap adı: Cönk
Yazarı: ?

Başı:

بسم. حاکم لایزالسن سن // مصنع بی زوالسن سن / حقیرم بندہ فرمانم سنک امرکده در اشیا

Sonu:

ساکن درکبه تسلیم و رضا اول دایم / برمراد ایتمکه خدمته مقیم استرلر

Yaprak sayısı 36, 200x72-170x55 (değişken), satır sayısı değişken, ciltsiz, formanın dikişleri gevşektir. **Genel notlar:** Oldukça yıpranmış, kenarlardan küçülmüş, ilk ve son varığın yarısı eksiktir. Dana dili şeklindedir. Eserde Nesîmî, Nûrî, Bahâfî, Kabûlî, Mevlânâ (Farsça şiirleri), Yahyâ, Necâtî, Hayâlî, Hayretî, yaş destânı, Sultan Veled, "Alî Efendi Bağdad Defterdârı oldukda Kerbelâ`da zikr idüp didügi Mersiyedür", Rûhi-i Bağdâdî gibi şâirlerin şiirleri vardır.

OA/60

Kitap adı: Tuhfetu's-Sukûk (تحفة الصكوك)**Yazarı:** ?**Başı:**

بِسْمِ الْحَمْدِ اللَّهُ الرِّزَاقِ عِبَادَهُ كَيْفَ مَا يَشَاءُ قَدْرَ ارْزَاقِ الْقَضَاةِ فِي ضَمَنِ الْوَسَائِقِ وَالْإِمْرَاءِ...

Sonu:

مَنْ بَوَّرَ بُو دَعْوَايَ مَزْكُورِيْلَهُ بِبُوجِهٍ مَعَارِضِدُنْ مَنَعِ اَوْلَنْدِيغِي حُضُورِ عَالِيْلَرِيْنَهْ اَعْلَامِ اَوْلَنْدِي

Sayfa sayısı 74, 260x180-200x130 mm. ölçülerinde, satır sayısı 24-26 (değişken), iç içe formlar, ciltsiz vaziyettedir. **Genel notlar:** Eser, ilam suretlerini içine alır. Evlilikten boşanmaya, verasetten vakıf senedine kadar ilamlar vardır. İlam başlıklarının üzeri siyah kalemle işâretlenmiştir. 67. sayfadan itibaren boştur.

OA/61

Kitap adı: İlm-i Hâl**Yazarı:** ?**Başı:**

وَ عَوْرَتُنْ وَ اَوْغْلَانْدَنْ وَ قَزْدَنْ بَرِيْدَرْ وَ مَنْزَهْدَرْ بُو نَسْنَلَرْ اَنْدَهْ اَوْلَمَازْ وَ اَوْلَمَقْ دَخِي مُمَكِنْ دَكَلَرْ

Sonu:

وَ عَلَى اَلِ اِبْرَاهِيْمِ اِنَّكَ حَمِيْدٌ مُجِيْبٌ اَللّٰهُمَّ بَارِكْ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَ عَلٰى اَلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلٰى...

Yaprak sayısı 39, 195x130-150x75 mm. ölçülerinde, 15 satır, ciltsiz, üstten dikili formlar hâlinindedir. **Genel notlar:** İkinci varaktan başlayan harekeli mensur metnin sonu eksiktir. Baştan da bir varak eksikliği vardır. Metin kırmızı çerçeve içindedir. Eser ilm-i hâl kitabıdır. Allah'ın sıfatları, peygamberler, melekler, namaz vs. konularını içine alır.

OA/62

Kitap adı: Binâ Kitâbı**Yazarı:** ?**Başı:**

اَللّٰهُ اَصْلَنْدَهْ اَيْدِي تَضْوِيَّةِ اِيْچُونِ اَوْلَنْهْ بَرِ لَامِ كَتُوْرْدِكِ لَهْ اَوْلْدِيْ لَهْ يَهْ التَّبَاسِ لَازِمِ كَلْمَهْ سُوْزِ ...

Sonu:

كَلَامِ عَرِيْدَهْ يِكِيْ حَمَزَهْ نَكِ اِجْتِمَاعِ بَرِ كَلْمَهْ دَهْ يَهْ اَوْلْدِيْغِيْ اِجْلَدَنْ هَمَزَهْ ثَانِيَهْ حَذْفِ اَيْتَدِكِ اَكْرَمِ اَوْلْدِيْ

Yaprak sayısı 102, 168x110-165x110 mm. (düzensiz) ölçülerinde, 18 satır olmakla birlikte düzensiz, sırtı bez karton ciltlidir. **Genel notlar:** Eser, gramer kitabıdır. Farklı ebatlarda kâğıtların bir araya getirilmesinden kitap hâline getirilmiştir.

tir. Dana dili şeklinde ciltlidir. Sırtı bez, cildi kartondur. İncelemesi yapılan kelimelerin üzeri kırmızı çizgili, bazı varaklarda ise harekeli yazılmıştır. Bazı alıntılar kırmızı kalemle yazılmıştır. İlk kapağın iç kısmında mülkiyet kaydı vardır. Sahip ve maliki Selim bin Maksud yazılıdır.

OA/63

Kitap adı: Kitâb-ı Melhame

Yazarı: ?

Başı:

اولکه باب تشرین اول وائک ایچنده اولان احکامن و علایمین بلدرر یکریمی بش فصلدر ...

Sonu:

زیان اکثر اوله و دخی قرلر اوغلر طوغره قش داغلرده عظیم اوزون اوله و الله اعلم بالصواب تمام شد

Yazanı Ali, yazım yılı 1063, sayfa sayısı 206, 200x140-170x105 mm. ölçülerinde, 15 satır, şemseli deri ciltli olup sırtı bezle tamir edilmiştir. **Genel notlar:** Harekeli mensur eserin şirazesi gevşektir. Sonunda aradan çıkma varaklar olmuştur. Metin kırmızı çerçeve içindedir. Başlık niteliğindeki ibareler kırmızı ile yazılmıştır. 1-158. sayfalar arasında yer alan eserin arkasından değişik ilaç tarifleri ve dualar gelir. Burada da bazı ibareler ve başlıklar kırmızı mürekkepledir.

OA/64

Kitap adı: Tercüme-i Kitâb-ı Cezîretu'l-Acâib ve Ferâyidu'l-Firîb İhyâ

Yazarı: Mahmud (Mütercim)

Başı:

...الحمد لله غافر الذنب وقابل التوب شديد العقاب عالم الضيف

اما بعد قد اشار الى عبد الفقير الحامل الحقير من اشارته...

Sonu:

بنی هرکیم دعایله ایده یاد / دو عالمده انک روحی اولاشاد

Yılı 970, varak sayısı 2+286, 210x145-170x110 mm. ölçülerinde, değişik, miklepli, şemseli deri ciltlidir. **Genel notlar:** Eser, Sirâcuddîn Ömer el-Veded'din Cezîretu'l-Acâib ve Ferâyidu'l-Firîb adlı kitabının evvelinde bulunan "Dairenin" şerhidir. Yazar, yaşının 67' ye ulaştığı ve saçlarının ağardığı bir zamanda eserini tamamladığını söyler. Eser, özel isimler ve zaman zaman da cins isimler hakkında bilgi verir. Onun nerede geçtiği, nereye ne kadar mesafede olduğu vs. bilgilerini de verir. Asıl eser 2a-263b varakları arasındadır. 264a-266b varaklarında önemli olayların tarihleri, 267a-285b varaklarında da hastalıklara ilaç önerileri yer alır.

OA/65

Kitap adı: Mecmua (Parça Fetvâ Kitâbı)
Yazarı: ?

Başı:

... دكلدر و اكر بر كيجه قوشلردن اتي ينمه ين قوشك نجاستي بولشسه درهم مقدارنده ارتوق دخي...

Sonu:

كرك حكما مختلف اولسون ميراثه مانع اولور كم بر حربي كافر...

Yaprak sayısı 300, 195x130-170x80 mm. ölçülerinde, 25 satır, şirazesi bozulmuş, formalar dağınık hâldedir. **Genel notlar:** Başı ve sonu eksik olan mensur eser kırmızı çerçevesindedir. Şirazesini bozulmuş, formalar dağılmıştır. Varak numaralarına göre arada eksik formalar vardır. Eser fetva kitabıdır. Fasil ve bâb başlıkları kırmızı mürekkeplelidir.

OA/66

Kitap adı: Mecmua-i Eş'âr ve Resâil
Yazarı: ?

Başı:

جُمَّلَهُ عَالَمٌ عَاشِنَا بَقَى أَتْلَرَه / بِيغَانِيْمِ هَرَّ ايشِمِ اَغْيَارِ ايله...

Sonu:

انجر اوکسروکی دفع ايدر و صفراعی دفع ايدر

Yaprak sayısı 100, 215x145-200x135 mm. ölçülerinde, 18 satır olmakla birlikte değişken, sırtı yıpranmış bez, kalın karton kapaklıdır. **Genel notlar:** Baştan birkaç varak eksik olduğu anlaşılan eser nemden zarar görmüş ve yer yer okunamaz hâldedir. Harekeli olan metin ilahî mecmuasıdır. Eşrefoğlu Sezai, Şeyh Ceylânî, Niyazî gibi şairlerden 175 şiir vardır. Bunu hastalık ve şifalarını konu alan mensur bir risale takip eder. 177. varaktan itibaren tekrar ilahilere yer verilmiş ve 235 şiir bulunmaktadır. Tekrar mensur metin ve ilahiler yer almaktadır.

OA/67

Kitap adı: Mecmua (Fetvâ Kitâbı; Risâle)
Yazarı: ?

Başı:

موثمنلر اهل جنتدر و کافرلر اهل جهنمدر تعبير اولمدين بويله دينلور اکر سورسه لر ...

Sonu:

انك اغواسنه وسوسه سنه اويمنلر زيرا اول ايمانسزدر ايمانسنز اتمكه چالشور...

Yılı 1160 (1. eser), yaprak sayısı 61, 150x100-115x60 mm. ölçülerinde, 13 satır, ön kapağı kopmuş karton ciltlidir. **Genel notlar:** Baştan 12 varak eksik olan eser 53a'da biter. Bundan sonra Arapça bir risale vardır. İlk kısım fetva kitabı niteliğinde olup "sorular" ve "cevaplar"a yer verir, bu kelimeler kırmızı mürekkep ile yazılmıştır.

OA/68

Kitap adı: Mecmua

Yazarı: ?

Başı:

بُو مِرْأَجْدَنَّ تَا تَعَيَّنْ بُوْلَه قَلْبُ / مَعْنَوِي مَطْهَرْدَه ظَاهِرُ اَوْلَه قَلْبُ

Sonu:

يَسْ اَنْدَنَّ بِيورْدِيكِه جِبْرَائِيلُ / اَيْنَه بِيْرَه بَرِ قَبْضَه طُپْرَاقِ آلَه

Yaprak sayısı 20, 290x190-210x135 mm. ölçülerinde, 21 satır, dağınık formlar hâlinindedir. **Genel notlar:** Harekeli manzum eserin başı ve sonu eksiktir. Metin kırmızı çerçevesi olup bazı beyitler kırmızı mürekkep ile yazılmıştır.

OA/69

Kitap adı: Hilye-i Şerîf

Yazarı: Cevrî

Başı:

بِسْمِ. بِسْمَلَه اَيْلَه اَيْدَه لَمْ قَتَحْ كَلَامُ / فَتَحْ اَوْلَه تَا بُو مَعْمَا بِنَامُ

Sonu:

اَيْلِيُوْبُ لَطْفُ و عَنَايَتُ مَوْلَى / اَيْدَه جَوْرِي يَه هِدَايَتُ مَوْلَى

اَكَا شَايِسْتَه اَيْدُوْبُ غَفْرَانِي / جَمَلَه عَفْوِ اَوْلَنَه عَصِيَانِي

Yazarı Nizâm, yazım yılı 1050, yaprak sayısı 44, 175x98-120x55 mm. ölçülerinde, 15 satır, deri ciltli olup 1b müzehheptir. **Genel notlar:** Cevrî'nin Hilye'si olan manzum metin çift sütun yaldızlı çerçeve içindedir. 24a-28b, 32a-36a varacağı arada boştur. Başlıklar kırmızı mürekkep ile yazılmıştır.

OA/70

Kitap adı: Fetâvâ

Yazarı: ?

Başı:

مَسْئَلَه هِنْدُ وَضَعُ حَمَلِ اَيْدِكَنْدَنْ صَكْرَه قَرَقُ كُونْدَنْ اَوْلَدَه دَمُ مَنَقَطِ اَوْلُوْبُ نَفَاسْدَنْ طَاهِيْرُ اَوْلَسَه... ..

Sonu:

هِنْدُ قُوْتِ اَوْلُوْبُ زَوْجِي زَيْدِ و اَوْغَلِي عَمْرُو تَرَكَ اَيْلَه سَه قَسْمَتِ... ..

Yaprak sayısı 119, 200x140-155x85 mm. ölçülerinde, 33 satır, deri ciltlidir. **Genel notlar:** Eser bir fetva kitabıdır. Mesele ve cevap kelimeleri kırmızı mürekkep ile yazılmıştır. Başta ilk varakta, içindekiler vardır.

OA/71

Kitap adı: İlm-i Tıb
Yazarı: ?

Başı:

... بوغازمدن بوغازلر ایکن سن حاضر اولوب ایروک اللر قاچوب پنجره یه چقوب بقایورورلر ایدی...

Sonu:

دوام دولتی اولسون زیاده / ایکی عالمده ایرسون هر مرادا تمت الکتاب

Yazarı Hasan ibni Lutfullah, yazım yılı 1094, yaprak sayısı 79, 205x140-165x95 mm. ölçülerinde, 17 satır, sırtta bir miktar deri kalmış, kapakları yok, ciltsizdir. **Genel notlar:** Mensur eserin baştan üç varağı eksik olan eser, ilm-i tıb kitabıdır. Değişik hastalıklar ve bu hastalıkların tedavisi ile ilgili bilgiler verilir. Başlıklar kırmızı mürekkep ile yazılmıştır. Sonda manzum bir vasiyetname vardır.

OA/72

Kitap adı: Yûsuf u Züleyhâ
Yazarı: ?

Başı:

بردر ایکی جهانه حاکمدر / اکا محکوم اولمین کمدر

Sonu:

مفلس حمایت ایلسه کنجه ایریجک / فقریله رنجه دوشسه حمیت نه فایده

Yaprak sayısı 179, 160x98-105x50 mm. ölçülerinde, 16 satır, ciltsiz, formalar hâlinindedir. **Genel notlar:** Eserin başı ve sonu eksik olup, dağılmış formalar hâlinindedir.

OA/73

Kitap adı: Mevlid
Yazarı: ?

Başı:

... باشدنن ایاغه کؤده سی / بو عیاندن نورک اولمز کؤکه سی

Sonu:

کز دیرسز بوله سز اوتدن نجات / عشقیله دیک الصلواة و السلام

Yılı 1168, yaprak sayısı 24, 205x140-165x110 mm. ölçülerinde, 13 satır, üstten di-kişli formalar hâlinindedir. **Genel notlar:** Harekeli manzum eserin başı eksiktir. Mevlit metninin sonunda mühür ve temellük kaydı vardır. Kayıttan Derviş Ab-

dülkâdir Efendi olduğu anlaşılıyor. Çift sütun hâlindeki eserde başlıklar kırmızı mürekkep ile yazılmıştır.

OA/74

Kitap adı: İnşâ Örnekleri (Risâle-i İnşâ)

Yazarı: ?

Başı:

بسم سعادتلو مكرماتلو دولتلو فراستلو اعظم و اکرم حضرتلری...

Sonu:

... بوندن اقدم کوندر دکوکز مکتویکز واصل اولوب و مفحومی بالجمله..

Yaprak sayısı 144, 230x160-190x125 mm. ölçülerinde, 8-10 satır, divani yazılı, sırtı dökülmüş deri, arka cilt kapağı düşmüş bir cilt içindedir. **Genel notlar:** Değişik mektup örneklerini ihtiva eder. Nemden zarar gördüğü için bazı yerleri okunamaz hâledir.

OA/75

Kitap adı: Mecmua-i Resâil

Yazarı: ?

Başı:

بسم. الحمد لله رب العالمين و صلى الله على سيدنا محمد و آله و صحبه و سلم

اما بعد ايش بو رساله شريفه جامعدر...

Sonu:

او آنک زکرنه مداومت ایتسه بس امدی طلبسز و کسبسز استدوکی کیی اکه دنیا کلور بولور و السلام تمت

Sayfa sayısı 207, 165x115-115x65 mm. ölçülerinde, 15 satır, sırtı deri karton ciltlidir. **Genel notlar:** Kitapta birden fazla risale vardır. İlki "Risâle-i Samurî-i Hindî"dir. İkincisi; "Risâle-i Şerh-i Mukâbele ve Mukârene"; üçüncüsü "Risâle-i Menâzil-i Kamer" başlıklarındadır. Son üç varakta da notlar vardır.

OA/76

Kitap adı: Mecmua

Yazarı: ?

Başı:

یا فتاح علم انشاده حمد اولان ...

Sonu:

موضوعاً ایکی زر محبوب ایرسال اولنمشدر

Yaprak sayısı 15, 215x150-120x75, mm. ölçülerinde, 7 satır, ciltsiz forma hâlinedir. **Genel notlar:** Başı ve sonu eksiktir. Baştan bazı Farsça kelimelerin Türkçe karşılıkları verilmiş, sonra da kelime ve karşılıklar derkenarda yer almıştır.

Metinde çeşitli makamlara yazılmış mektup örnekleri vardır. Bazı satır ve bazı kelimeler kırmızı mürekkep ile yazılmıştır. Başta bulunan indeksten anlaşıldığına göre eserin aslı altmış varaktır.

OA/77

Kitap adı: Kavâid-i İnşâ ve Misaller

Yazarı: ?

Başı:

و الطَّرِيقَةُ مُنْشَى يَةَ جَنَابٍ فَصَاحْتُمَا بِبَلَاغَتِنصَابٍ مُحْتَرَعِ الْمَعَانَى الْبَدِيعَةِ...

Sonu:

يَوْمًا فَيَوْمًا عَلَّتْ مَزَاجِكَ مَزْدَادٌ وَ قُوَّةَ ضَعْفِكَ رَسِيدَهُ رَتْبَةً أَشَدَّادٌ

Yaprak sayısı 68, 235x165-135x70 mm. ölçülerinde, 19 satır, dikişli formlar hâlinindedir. **Genel notlar:** Başı ve sonu eksik olan mensur metin kırmızı çerçeve içindedir. Başlık niteliğindeki ibareler kırmızı ile yazılmıştır. "Kelimelere tahrir olunan sernâme envâidir." "Fasl-ı fi-üvânü'l-mekâtib", "Envâ-ı ta'zimât ve tekrî-mât", "izhâr-ı hulûs-ı gûn-â-gûn" "vüzerâya tahrir olunacak arz-ı hal envaline münâsib ediyedir" gibi başlıklarla değişik makamlara yazılacak mektup ve ârizalarda kullanılacak üslubu izah eden bir metindir. Sonunda örnek mektuplar da vardır.

OA/78

Kitap adı: Numûne-i Resâil

Yazarı: ?

Başı:

دوستلوغين و دوشمانلوغين بُلْدُرُ مَثَلًا اِيكِي كَمَسَهُ نَكْ كَوَاكِبِيْن طُوْتِدَقْدَه بِلَه سَنَكَم دُوسْتَمِيْرُ ...

Sonu:

حَال نَدْرِ اللّٰه تَعَالِيْدِن كَلْنِ كَلَامَه دَخِي اِكَا كُورَه قِيَاَس اِيْلَه دَدِي

Yaprak sayısı 22, 228x165-165x95 mm. ölçülerinde, 13 satır, üstten kaba dikişli formalar hâlinindedir. **Genel notlar:** Başı eksik olan mensur metinde on yedi varak boştur. Metnin derkenarı vardır. Yer yer kelime ve ibareler, açıklanan unsurlar kırmızı mürekkep ile yazılmıştır. Yıldızlar ve etkileriyle ilgili risaleden sonra Kur'an'la ilgili bir risale daha yer alır.

OA/79

Kitap adı: Mecmua (Hikâye Parçası)

Yazarı: ?

Başı:

محمد حرمْتينه سكا بر اش كچه مكه مغرب دكل دنيايى سرتاسر دولاشوب كورسك قومزم ...

Sonu:

قتى فرومانده قالدیلر اوشته بونلر آحمدى ارامقده قصه ده بورده تمام اولدى

Yazarı Hasan ibni Bayram, yazım yılı 1067, yaprak sayısı 89 (kalan 62), 205x145-160x115 mm. ölçülerinde, 21 satır, sırtı deri olan karton cildin kapaklarının yarısı boydan boya kopmuş vaziyettedir. **Genel notlar:** Mensur metnin baştan 27 varağı eksiktir. Eser bir hikâyedir. Başı ve sonu eksik olduğu için ne hikâyesi olduğunu kestirmek mümkün değildir. Ancak, Ahmed isimli bir kahramanın adı geçiyor. Sonunda Baba Timurtaş adına yazıldığı belirtiliyor.

OA/80

Kitap adı: Ulemâ-yı Dîn-i Islâma Da'vet-i Şer'iyye
Yazarı: Fuzalâ Medresesinden Bir Zat

Başı:

بسم. علمای دین اسلام حضراتک غیرت دینیہ لرینہ مراجعت

Sonu:

... پشوا اوله سکز لوی حق و صرتی آچیکز مرکز ظلم و استبدادی محو ایدیکز یوقسه لافلاح

Sayfa sayısı 30, 180x120-150x85 mm. ölçülerinde, 13-15 satır, karton ciltlidir.

Genel notlar: Son dönemlerde yazılmış olan metne sayfa numarası verilmiştir.

OA/81

Kitap adı: Mecmua-ı Resâil
Yazarı: ?

Başı:

در بیان وفقی طالب و مطلوب ترکیباتن بصط بو حساب اولارق بیاندر...

Sonu:

نحس کونلرن بیاندر

Yaprak sayısı 198, 150x105-125x105 mm. ölçülerinde olmakla birlikte iç ölçüleri değişken, satır sayısı 13-15 (değişken), deri ciltlidir. **Genel notlar:** Eserde büyüklü küçüklü risaleler vardır. Şerh-i Şeyh Sâmû-yı Hindî'den, Şerh-i Ricâlü'l-Gayb gibi risaleler vardır. Başlıklar ve açıklanan unsurlar kırmızı mürekkep ile yazılmıştır. İçinde vakitle ve burçlarla ilgili şekiller, daireler, tablolar vardır.

OA/82

Kitap adı: Lütfiyye-i Vehbî
Yazarı: Sünbülzâde Vehbî

Başı:

بسم. حمد اوخلأقه که قیلدی احسان / بر اوج طیراغه شکل انسان

Sonu:

پندمی ایتمه صاقن محو و هیا / دیمه کیم لاف و نصیحتجی بابا

Yazım yılı 1205, yaprak sayısı 43, 210x155-155x75 mm. ölçülerinde, 15 satır, deri ciltli olup, kenarları ve ortası işlemeli, mikleplidir. **Genel notlar:** İki varak başta, üç varak da sonda boştur. Metin 1b-38b varağındadır. Çift sütun yaldızlı, kalın çerçeve içindedir. Sayfa kenarlarında kırmızı mürekkep ile yazılmış notlar vardır. Konu başlıkları kırmızı ile kenarlara yazılmıştır.

OA/83

Kitap adı: Menâfiü'n-Nâs, İlm-i Tıb
Yazarı: Nidâî

Başı:

سويله اى بلبل سخن سويله / باغ حکمنده نغمه لر ايله

Sonu:

دوام دولتى اولسون زياده / ايكي عالمده ايرسون برمراده تمت كتاب

Yaprak sayısı 118, 205x125-150x65 mm. ölçülerinde, 21 satır, sırtı deri, miklepli karton ciltlidir. **Genel notlar:** Eser tıp kitabıdır. Başı manzum destandır. Sonra, mensur olan eserin sonunda manzum bir vasiyetname yer alır. Bu 2a-116b varağındadır. En sonunda Arapça küçük bir risale daha vardır (116b-118a).

OA/84

Kitap adı: Kitâb-ı Tefsîr-i Şerif
Yazarı: ?

Başı:

بسم الله تعالى خضرت جلّه و جلاله كه ...

Sonu:

وجمع الهمر و دوام الصمت و سكون الجوارح و صبادر...

Yaprak sayısı 322, 210x140-170x110; 160x105 mm. ölçülerinde, 13-21 satır, tamir görmüş deri ciltlidir. **Genel notlar:** Tefsir olan eserin sonu eksiktir. Yer yer yaprakları dağılmıştır. Bölüm başlıkları ve özel isimler kırmızı kalemle yazılmış, bazı kelimelerin üzeri kırmızı ile çizilmiştir. Mensur bir eserdir.

OA/85

Kitap adı: İlm-i Hâl
Yazarı: ?

Başı:الحمد لله الذى رب العالمين و الصلاة و السلام على سيدنا محمد و على آله و صحبه اجمعين.
امّا بعد ايمان و اسلام ايكسى دخى بيردر قلب ايله بيلوب و ايتانوب دليله اقرار ايتمك در...**Sonu:**

بو بيكرمى بيدى مسئله شفاع القلوب نام كتابده مستورد

Yazarı Ahmed Sırrî, yaprak sayısı 26, 210x137-145x70 mm. ölçülerinde, 13 satırlı olup cildsiz forma hâlinededir. **Genel notlar:** Eser kırmızı çerçeve içerisindedir. Mensur harekeli metnin cümle başlıklarının üzeri kırmızı ile çizilmiştir.

OA/86

Kitap adı: Adâb-ı Tarîkat

Yazarı: Hâce Sadeddin Efendi (Mütercim) Ebûbekir Efendi (musahhih)

Başı:

انفس انس شمار نیجه حمد و سپاس بلکی زبان عقلای خره شناس اداسندن قاصر اولان
شکر بیقیاس خالق عقول و خواص و مدبر انواع و اجناس اولان خدای یکتایه که...

Sonu:

خدای کریمدن سأل ایلروز که بورساله بیزم اوزرمزه حجت و یاله ایله میه که
حضرتندن فصل مآلف و عفو ایله موصوفدر و صلی اللہ علی سیدنا محمد و صحبه اجمعین

Yazarı Mustafa ibni Sâlih, eserin yazılış yılı 438, yazım yılı 1073, yaprak sayısı 263, 277x175-93x112 mm. ölçülerinde, 20 satır, şemseli, mıklepli deri ciltlidir.

Genel notlar: Mensur metin kırmızı çerçeveleli, açıklanan ibareler kırmızı ile yazılı olup başta fihristi vardır.

OA/87

Kitap adı: Mirkâtü'l-lügat

Yazarı: ?

Başı:

بسم. حمد نامحدود و ثنای نامعبود واجب الوجود اوزرنه اولسن که ...
و بعد وقتا کم علم لغت علم شریف و معتمد علیه اولب علم دنیا و آخرت...

Sonu:

فصل ی یهودی جهود، یمنی اوفق یمین الحم اللہ علی التمام

Yazarı Ahmed bin Muhammed el-Ohrevî, yazım yılı 1140, yaprak sayısı 101, 300x202-215x130 mm. ölçülerinde, varak sayısı 33, mıklepli, sırt deri karton ciltlidir. **Genel notlar:** Sözlükte harfler fasıl olarak belirtilmiş ve fasıl altında geçen açıklanacak kelimelerin üzeri kırmızı ile işaretlenmiş, "fasıl" ibareleri kırmızı ile yazılı olup başta üç sonda da bir boş varak vardır. 1a varağında sözlüğün kullanma usulü verilmiştir. Bunun yazarı Osman Nuri'dir. Sözlük Arapça'dan tercümedir. Tercüme esnasında daha çok Sıhah'dan yararlanılmasına rağmen başka sözlüklerden de yararlanılmıştır.

OA/88

Kitap adı: Kitâb-ı Elfâz-ı Tekfîr li'l- İmam Reşîd
Yazarı: Mütercim?

Başı:

شيخ الامام محمد اسمائل اوغلى محمود محمد اوغلى بيلنمشدر بدرى راشد بيله تكرى رحمة قلسون اكا...
بسم. قال الشيخ الامام العلامة محمد بن اسمائل بن محمود بن محمد المعروف بى بدر الراشد رحمة الله : ايتدى

Sonu:

بيت ايلدى مقتدى بالله كه ابو القاسم عبد الله محمد اوغلى قائم اوغلى اول كنده كه...

Sayfa sayısı 196, 270x182-190x135 mm. ölçülerinde, 10 satır, sırtı ve kenarları deri karton ciltlidir. **Genel notlar:** Metin Arapça elfâz-ı küfrdür ve metnin altında bunun tercümesi kırmızı mürekkeple eğik olarak yazılmıştır. Metinler harekeli-dir. Eser sonlara doğru nemdem zarar görmüştür. Sonu eksiktir.

OA/89

Kitap adı: Envârü'l-Âşîkîn
Yazarı: Ahmed-i Bîcân

Başı:

بسم. الحمد لله رب العالمين اول پادشاهه كم كندينك ذاتى و صفاتنى و افعالينى توحيد ايلدى...

Sonu:

بكا كشف ايله عالم غيبكدن يا الله العالمين ويا خير الناصرين برحمتك يا ارحم الراحمين...

Yazanı Ali ibni Şa'ban, yazım yılı 1074, yaprak sayısı 238, 290x197-220x145 mm. ölçülerinde, 18-22 satır, yıpranmış deri ciltlidir. **Genel notlar:** Cildi yıpranmış, nemden kabarmış, miklebi kopmuş bazı yerlerde yazılar nemden etkilenmiştir. Harekeli mensur metinde Arapça unsurlar kırmızı ile yazılmıştır. Kırmızı ile yazılanlar, bazı yerlerde nemden okunamaz hâle gelmiştir. 1b varağının başında mülkiyet kaydı vardır. Kayıta "Ohrivî Muhammed Hâce" yazılıdır.

OA/90

Kitap adı: Fetâvâ (Miknarizâde Şeyhu'l-İslâm Yahyâ Efendi'nin Fetvâları)
Yazarı: ?

Başı:

بسم. زيد مؤمن بر امر زيباله شروع ايتدكده نه ايله بدء ايتمك كركدر كه مبارك و كامل اوله الجواب باسم الله الرحمان الرحيم ايله بدء ايدي بعده بلافضل الحمد لله رب العالمين ايله بدء ايتمك كركدر...

Sonu:

رسم اغنام جمعنه مئور اولنلر زيددن رسم اغنام نامنه آچه الماغه قادر اولرلرمى الجواب اولمازلر

Yazanı Abdullah el-Tunavî, yaprak sayısı 389+78 (ikincisi), 320x215-250x125 mm. ölçülerinde, ilki 31, ikincisi 20 satır olup şemseli deri ciltlidir. **Genel notlar:** Ciltte iki fetva vardır. İkincisi ayrı bir varak sayısı ile yapıştırılarak ilkinine ek-

lenmiştir. Eserde bölümler, bölümler ortasındaki konularla ilgili bölümleri gösteren el-cevab kelimeleri kırmızı ile yazılmıştır. Geçilen konuların ilk kelimelerinin üstü, kırmızı ile çizilerek belirtilmiştir. Sondaki 78 varak yapıştırılarak eklenmiştir. Metinde az da olsa derkenar vardır.

OA/91

Kitap adı: Tuhfe**Yazarı:** Şâhidî**Başı:**

بنام خالق و حی و توانا / حکیم و رازق ادنا و اعلا

Sonu:

صد هزاران رحمت حق / هر زمان بار بر معلم ما

Yaprak sayısı 49, 216x150-155x83 mm. ölçülerinde, 17 satır, şemseli deri ciltlidir. **Genel notlar:** Manzum eser bölünmüş kırmızı çerçevesi, başlıklar kırmızı ile yazılı olup derkenarları vardır. Eserin başında mülkiyet kaydı olup kayıta "Molla Ahmed" ismi yer alır.

OA/92

Kitap adı: Risâle-i Bürde Tercümesi**Yazarı:** ?**Başı:**

بسم. امین تذکر جیرائین بزى سلحين / مزجتہ دمعن جرا من مقلتن بدمن

Sonu:

دخی مادام که نغمه ایله سروچی کسمه نک نغمه سی دولره سرور ویردی سرائله یوریدر تمت هز القصیده

Yılı 1196-1199 (iki tarih vardır), yaprak sayısı 46, 210x130-150x78; 130x55 mm. Ölçülerinde. İlki 7, ikincisi 19 satır. Sırtı deri karton ciltlidir. **Genel notlar:** Ciltte iki metin var. Eserin başında kasîde-i Bürde'nin Arapçası (1b-24a) ikinci kısmında da şerhi vardır (25b-45b). Başta sadece Arapça beyitler verilmiş, zaman zaman terim niteliği taşıyan veya okuyucunun yabancı olduğu kelimeler satır altında izah edilmiştir. İkincisinde ise önce metinden beyit verilmiş, onun üzeri kırmızı ile çizilmiş, arkasından şerhi verilmiştir. Metnin ilki siyah çift çerçeve içinde, ikincisinin ilk 3 vараğı kırmızı çerçeve içindedir. Diğer kısımları çerçevesizdir. Her iki metinde de zaman zaman derkenar vardır. Orijinal metinler harekelidir.

OA/93

Kitap adı: Şerh-i Dîvân-ı Hâfız
Yazarı: ?

Başı:

داشت زیبغانه تمنّا می کرد اول نسته که کندک فریادلرندن تمنّا ایدر مراد جامدن مراتب سلوکده حال ...

Sonu:

وله ایضاً سالها دل طلب جام جم از مایی کرد نیچه بیلر کوکل جام جم طلین بزدن ایدور و نیچه خود...

Yaprak sayısı 155, 210x150-165x105 mm. ölçülerinde, 23 satır, şemseli mıklepli deri ciltlidir. **Genel notlar:** Cildi dağılmış, şirazesı bozulmuş, formalar dağınık, kapak ayrılmıştır. Başı ve sonu eksiktir. Derkenarı var. Hafız divanından şerhi ihtiva eden metinde açıklanan unsurlar kırmızı ile yazılı, birçok ibarenin üzeri kırmızı çizilidir.

OA/94

Kitap adı: Mecmua (2. Gülşen-i Râz)
Yazarı: ?

Başı:

نفس اوردی نفس رحمان نسیمی / معطر اولدی جان و دل حریمی...

Sonu:

تمیز ایلر بونی دین اسسی کیشی / که جان اشی درر اخرت ایشی

Yaprak sayısı 78, 207x144-145x80, 15 satır, sırttaki dikişi bulunan formalardan oluşur. **Genel notlar:** Cilt kapakları kopmuş, sırtta deri kalıntısı vardır. Başı ve sonu eksiktir. Başta 1a-17a varağı mensur, gerisi manzum metindir. Manzum eser Gülşen-i Râz mesnevisinin ilki mavi çerçevesi, ikincisinde başlık niteliğindeki unsurlar kırmızı ile yazılıdır. 1a-17a arasında olan metnin başı eksiktir ve peygamberler tarihi izlenimi vermektedir, mensurdur. Bu bölüm metnin başı ve sonu yazılırken dikkate alınmayıp ikincisinin başı ve sonu dikkate alınmıştır.

OA/95

Kitap adı: Dîvân
Yazarı: Ahmed Paşa

Başı:

تاریخ فتح زیباک فتح زیباک کسر رأس قرنک / زم شوبه شه جلال ملک تور را

Sonu:

بو میدانده سلاطینلر قودی باش / بیلنمز کم بو نه سردر بو نه فاش

Yaprak sayısı 78, 208x135-150x85, 15 satır, deri ciltli, mıkleplidir. **Genel notlar:** Divanın sonu eksik, arada kopmuş varağı vardır. Başı tarihlerle başlamış, sonda gazeller "y" harfinden sonra tamamlanmış ve mesneviye yer verilmiştir. Ondan sonra ayak vardır ama sonrası yoktur.

OA/96

Kitap adı: İlm-i Hâl
Yazarı: Muhammed bin Ali

Başı:

بِسْمِ الْحَمْدِ الَّذِي هَدَانَا لِلْإِسْلَامِ وَجَعَلَنَا مِنْ أُمَّةٍ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ ...
أَمَّا بَعْدُ فَهَذِهِ وَصِيَّةُ الْفَقِيرِ الْحَقِيرِ الْمُنْتَرِفِ بِالْعَجْزِ وَالتَّقْصِيرِ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ ...

Sonu:

اگر هیچ بر بیبری بئی دکلسه نفاس لاکن اوچ یا دخی ارتوق اولرسه حیض اولر تمت الكتاب

Yılı 1131, yaprak sayısı 33, 203x137-160x90 mm. ölçülerinde, 13 satır, mıkplepli, sırtı deri karton ciltli olup yüzeyler ebruludur. **Genel notlar:** Aralarda bazı varağı dipten koparak ciltten ayrılmış harekeli mensur metin siyah çerçevesi, metinde başlıklar kırmızı ile yazılı, birçok ibarenin üzeri kırmızı çizilidir.

OA/97

Kitap adı: Fetâvâ-yı Ali Efendi
Yazarı: ?

Başı:

بِسْمِ الْحَمْدِ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةِ وَالسَّلَامِ عَلَى حَبِيبِ خَلْقِهِ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَالطَّيِّبِينَ كِتَابُ الطَّهَارَاتِ زَيْدِ جَنُوبِ أَيْكُنْ ذِكْرُ تَسْبِيحٍ وَصَلَاةٍ عَلَى النَّبِيِّ ...

Sonu:

...دخی اولمش اولور دیو اولاد و نسوان غنیمت اولنان مالرینه تعرضه قادر اولور می الجواب اولمازلر

Yaprak sayısı 319, 243x130-175x75 mm. ölçülerinde, 30 satır, şemseli deri ciltli olup 1b varağı müzehheptir. **Genel notlar:** Mensur eserin başında fihristi vardır. 13 sayfalık fihristte 413 ana bölüm bulunur. Bölümleri gösteren bâb, fasıl ve beyitleri ile el-cevab kelimeleri kırmızı ile yazılıdır. Metin kırmızı çerçevesi olup yer yer derkenarı vardır.

OA/98

Kitap adı: Şerh-i Vasiyetnâme-i Birgili
Yazarı: Şeyh Ali Sadrî Konevî

Başı:

حمد و ثنا بینہایه و مدح شکر بیغایه اول خداوند کامل الاحسان و شامل الانعام...
أَمَّا بَعْدُ مَرْحُومٍ وَمَغْفُورٍ لَهُ أَفْضَلُ عِلْمًا وَابْتِغَاءُ فَضْلًا زُهْدًا وَتَقْوَاهُ كَامِلٌ زُرِّيَّةٌ حَقِيقَتُهُ وَأَصْلٌ مُحَمَّدٌ بَرَكَلِي ...

Sonu:

... اشهر ایله اولن عدت باطله اولور تمام اولدقدن صوکره کورسه باطله اولماز دیمشله تمت الكتاب

Yazarı İshak ibni İsmâil, yılı 1181, yaprak sayısı 67, 207x142-180x90 mm. ölçülerinde, 24 satır, şemseli, mıkplepli, deri ciltli olup 1b müzehheptir. **Genel notlar:** Mensur eser solgun kırmızı çerçevesi, bazı ibareler kırmızı ile yazılı, birçok ibarenin üzeri kırmızı çizilidir.

OA/99

Kitap adı: Tercüme-i Mesnevî-yi Mevlânâ
Yazarı: Derviş İlmî

Başı:

حمد بيحد و سزاً بيعد حَيِّ بيزواله كه بنده كان صاحب دلانه ظلمت جهالتدن نجات ويرب...

Sonu:

جهد ايديوب توفيق حقه رفيق اولوب آلت حق اولماغه سعی ايتمك كركدر و السلام تمت النسحة الشريفة

Yılı 1177, yaprak sayısı 117, 214x150-140x77 mm. ölçülerinde, 15 satır olup deri kapaklıdır. **Genel notlar:** Mensur metinde bazı ibareler kırmızı ile yazılı olup bunlar başlık niteliğindedir. Derviş İlmî, eserinin önsözünde; daha önce Esrar Dede'nin Mesnevî'den bir kısım çevirdiğini, kendisinin de ondan sonra bir kısmını çevirdiğini ifade ediyor.

OA/100

Kitap adı: Dürr-i Mekkûn
Yazarı: Yazıcıoğlu Ahmed Bîcân bin Sâlih

Başı:

قال الله تعالى ان في خلق السماوات والعرض بلكل كم حق تعالى سبحانه تعالى واحدر فرددر ...

Sonu:

زيرا كه دنيانك اعتبارى مالدر نتكم حديث شريفده بويورر قد تم در مكنون و الله اعلم بالصواب

Sayfa sayısı 221, 205x148-180x120 mm. ölçülerinde, 19 satır, mıklepli deri ciltli olup cildi yıpranmıştır. **Genel notlar:** Kapak arasındaki formalar dağınıktır. Şirazesi bozulmuş, bazı varaklar da dipten kopmuş, aradaki eksik metin sonradan yazılarak yerine konulmuştur. Metin 218'de tamamlanır.

OA/101

Kitap adı: Tercüme-i Vasiyetnâme-i İmâm-ı Azâm
Yazarı: ?

Başı:

الحمد الذى نوراً قلوبنا به عقاد اهل عرفان ...

امأ بعد مرويدر كه مقخر السعادت و منبع السعادت سراج الملّه و الدين امام اعظم ابو حنيفه...

Sonu:

شونلر كه اهل جهنمدر جهنم مخلد و ابيدير و الحمد لله على اتمام و صلى الله تعالى و أله اجمعين

Yazanı Ali el-ma'rûf min telâmiz-i el-Seyyid İsmâil Efendi, yaprak sayısı 24, 180x120-140x80 mm. ölçülerinde, 15 satır, ciltsiz ince kapaklıdır. **Genel notlar:** Mensur risalede tercümesi yapılan Arapça ibareler kırmızı ile yazılmıştır. İç kapakta mülkiyet kaydı Selim ibni Maksûd adınadır.

OA/102

Kitap adı: Mevlüdi'n-Nebî
Yazarı: Süleyman Çelebi

Başı:

بِسْمِ اللّٰهِ اَدِيْن ذِكْر اِيْدِه لَوْم اَوْلَا / وَاَجِبْ اَوْلَدِيْر جَمْلَه اَشْدَه مَر قَوْلَا

Sonu:

اَمْتَنْدَنْ رَاَضِيْ اَوْلَسُوْن اَوْل مَعِيْن / رَحْمَت اللّٰهِ عَلَيْهِمْ اَجْمَعِيْن

Sayfa sayısı 32, 192x123-150x100 mm. ölçülerinde, 11 satır, ince kapaklı forma hâlinindedir. **Genel notlar:** Harekeli manzum metin bütün olaşak nemden etkilenmiş, yer yer okunamaz hâle gelmiştir. 30. sayfanın ortalarından sonra dua vardır. Kağıdı yıpranmış, birkaç beyit veya geçiş cümlesi kırmızı ile yazılmıştır.

OA/103

Kitap adı: Bâkî Divânı
Yazarı: Bâkî

Başı:

سَمْنَك سِيْنَه سِيْمِيْتَنْ اَجُوْب بَاد سَحْر / چُوْرْدِيْ كَلَشَنْدَه كَلَك دِكْمَلَرَنْ نَاخَنْ خَار

Sonu:

طُوْتْدِيْ كَلَشَنْدَه بِيْنَه بَلْبَلْ خُوْشْخُوْان مَنْزَل / بَاشَلَسُوْن دُوْرَه قَدَح اَوْلْدِيْ مَزِيْن مَحْفَل

Yaprak sayısı 94, 195x123-133x78 mm. ölçülerinde, 13 satır, kapaksız dikişli formalar hâlinindedir. **Genel notlar:** Cilt kapakları kopmuş, başı eksik olan manzum metin bölünmüş kırmızı çerçevesi olup şiirlerin arası da kırmızı ile bölünmüştür. Üzerindeki varak sayısına göre baştan 7 varak eksiktir. Çok fazla derkenarı vardır. Son kısımları kısmen nemden etkilenmişse de yazı okunabilir durumdadır.

OA/104

Kitap adı: Risâle-i Su'âl ve Cevâb
Yazarı: Niyâzî-i Mısrî

Başı:

بِسْمِ اللّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِيْن وَ الصَّلَاةِ وَ السَّلَامِ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ...

Sonu:

مَعْرِفَت لِبَاسَنْدَه وَ دَوْلْتَنْدَه دَر نْتَه كَمْ پَادشَاهَك پَادشَاهَلْفِيْ بَدْنِيْ اَيْلَه دَكَل مَرْتَبِيْسِيْ اَيْلَه دَر كِه دَوْلْتِيْدِر وَ مَنْصِيْبِيْدِر اِنْسَانَلْفِيْ اَيْسَه

Sayfa sayısı 21, 195x130-155x65 mm. ölçülerinde, üstten kaba dikişli forma hâlinindedir. **Genel notlar:** Mensur risalede yazı okunamayacak şekilde formanın üzerinden dikiş atılmıştır. Kalıntılara göre başlarda eksiklik vardır.

OA/105

Kitap adı: İbadete Dair (?)
Yazarı: ?

Başı:

...بِسْمِ الْحَمْدِ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةِ وَالسَّلَامِ عَلَي سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ...
...معلوم اولسون که افعال ابادت حقتده مزاهب اديده واردر ليکن شيطان لعينك...

Sonu:

... مسأله سى سابقده معلوم اولدى اول قانده ايله شيطانك حيله لرندن امين اولورز فالحمد لله وحده

Sayfa sayısı 18, 165x105-118x60 mm. ölçülerinde, 21 satır, kapaklı forma hâlinde-
dedir. **Genel notlar:** Mensur metin kırmızı çerçevesindedir. Eser mezheplerle ilgili
olup hak mezheplerin dışında kalan mezheplerle ilgili bilgiler verir.

OA/106

Kitap adı: Mecmua
Yazarı: ?

Başı:

...مِلْتِنْدَنَسِينْ جَوَابُ وِيرْ كِهْ اِبْرَاهِيمْ وَ مُحَمَّدْ عَلَيْهِ السَّلَامْ مِلْتِنْدَنْ كِمِكْ اُمْتِنْدَنَسِينْ جَوَابُ وِيرْ كِهْ مُحَمَّدْ ...

Sonu:

... هَرَّ نَهْ صُورَارْ نِيْتَهْ طُوغْرِي جَوَابُ وِيرَهْ سِينْ ...

Yaprak sayısı 25, 100x107-120x80 mm. ölçülerinde, 9 satır, dikişli forma hâlinde-
dir. **Genel notlar:** Ciltsiz, kapaksız formanın dikişleri gevşemiştir. Başı ve sonu
eksiktir. Mensur metin harekeli olup dikişler yazıyı etkilemiştir.

Kaynaklar

- AYDEMİR, Yaşar-HAYBER, Abdulkadir. (2004). "Makedonya İslâm Birliği Üsküp İslâmî Bi-
limler Fakültesi İsa Bey Kütüphanesi Kataloğu". Prof. Dr. Abdurrahman Güzel Armağanı.
Ankara.
- BEYATLI, Yahya Kemal. (1989). Kendi Gök Kubbemiz. MEB Yayınevi. İstanbul.
- HAYBER, Abdülkadir. (1988). Ebûbekir Hâzım Tepeyran. Ankara: Kültür ve Turizm Bakan-
lığı Yayınları.
- İSEN, Mustafa. (1997). Ötelerden Bir Ses, Divan Edebiyatı ve Balkanlarda Türk Edebiyatı
Üzerine Makaleler. Ankara.
- KILIÇ, Filiz. (1994). Âşık Çelebi, Meşâiru's-Şuarâ. İnceleme Tenkitli Metin. Yayınlanma-
mış Doktora Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- ZILLIOĞLU, Mehmet. (1985). Evliya Çelebi Seyahatnamesi, C.8. İstanbul.